

The background image shows a coastal town with several buildings under construction. In the foreground, there is a rocky shoreline with waves crashing against the rocks. In the background, several tall construction cranes are visible against a clear sky.

JUNY 2007

COMUNITAT VALENCIANA

INFORME SOBRE
LA SITUACIÓ DEL LITORAL

GREENPEACE

EXTRACTO DEL INFORME DESTRUCCIÓN A TODA COSTA 2007

Informe de Greenpeace sobre la situación del litoral español

Textos y mapas: María José Caballero

Edición: Raúl Gómez, Marta San Román y Elvira Jiménez

Diseño y maquetación: Espacio de Ideas

Imagen de cubierta: Cala Lanuza, El Campello (Alicante)

© Greenpeace-Bartolomé

Los autores del informe quieren expresar su agradecimiento a todas las personas y asociaciones que han colaborado en la elaboración del mismo y participan activamente en la defensa del litoral.

Una versión electrónica de este informe está disponible en www.greenpeace.es

Este informe ha sido producido gracias a las aportaciones económicas de los socios de Greenpeace.

Greenpeace es una asociación independiente política y económicamente que no recibe subvenciones de empresas, ni gobiernos, ni partidos políticos.

Hazte socio en www.greenpeace.es

Impreso en papel 100% reciclado postconsumo y totalmente libre de cloro.

Junio 2007

EL MOMENT DE LES SOLUCIONS

Des que en 2001 comencéssim a fer una anàlisi global de la situació del litoral espanyol a través de l'informe anual *Destrucció a tota costa*, aquest ha estat l'any en el qual més s'ha escrit sobre la destrucció sistemàtica de les nostres costes. Hem observat com els mitjans de comunicació han acollit amb gran interès els problemes associats a un desenvolupament urbanístic que està literalment cobrint de ciment i formigó àmplies extensions del nostre territori, sobretot a la costa. La crítica de nombrosos col·lectius socials contra l'actual model que destrueix els recursos naturals comença a estendre's més enllà de les organitzacions que ho denunciem: cada vegada més, és el ciutadà de "a peu" el que no suporta el que està passant i qui es planteja si no estarem arriscant el nostre futur.

Al llarg dels últims mesos s'han produït nombrosos debats sobre com frenar la destrucció del litoral. S'han posat sobre la taula iniciatives que mostren el que la societat pot aportar. Una cosa és evident: fan falta canvis. Canvis profunds. Els actuals mecanismes legislatius han fracassat, ja que no han estat capaços d'evitar la construcció fins gairebé la vora del mar. En el litoral, l'urbanisme il·legal és motiu d'escàndol, però el legal també és molt destructiu. El diagnòstic ja ha estat realitzat i sobre ell hi ha un acord bastant general. Per això, el temps de debat ja ha passat: la urgència de la situació requereix solucions immediates. No es pot seguir debatent mentre els últims espais sense destruir es cobreixen de ciment. Si no es fa així, ens trobarem que les reformes arribaran quan sigui massa tard.

Si de veritat es vol dur a terme una reforma en profunditat que freni d'una vegada la destrucció del litoral i tingui cura dels valors dels últims llocs intactes s'han d'emprendre àmplies reformes legislatives i, sobretot, assegurar l'acompliment de les lleis existents. Sobre això es donen moltes idees en aquest informe: proposem un canvi en la gestió urbanística que comenci protegint tots els sòls que no hagin estat qualificats com urbanitzables; una limitació dels creixements urbanístics al 10% de la població o del territori ocupat; que qualsevol planificació urbanística identifiqui els recursos bàsics, tals com l'energia i l'aigua, i estableixi per a ells fórmules de gestió sostenible; exigim la desaparició de la figura del conveni urbanístic (un contracte privat entre constructors i ajuntaments); i considerem imprescindible la participació ciutadana de forma efectiva en el disseny de les ciutats i en el control de l'urbanisme.

No hi ha dubte de que el turista s'està apropant cada any més a un entorn més modificat. No es tracta sols de l'urbanisme, són més els factors que estan afectant l'ecosistema litoral i marí: augment de temperatura causat pel canvi climàtic, vessaments, regressió costera, desaparició d'espècies i proliferació d'altres, etc. Cada vegada ens surt més car tenir platges en bon estat i el bany comença a ser incòmode en molts punts; això no beneficiarà precisament al turisme.

Si coincidim en el diagnòstic, ha arribat el moment de coincidir en el tractament i posar en marxa, d'una vegada per sempre, mesures agosarades que garantitzin la protecció d'un dels nostres recursos més importants i valuosos, el nostre litoral.

Juan López de Uralde, director de Greenpeace

EL MOMENTO DE LAS SOLUCIONES

Desde que en 2001 comenzamos a hacer un análisis global de la situación del litoral español a través del informe anual *Destrucción a toda costa*, éste ha sido el año en el que más se ha escrito sobre la destrucción sistemática de nuestras costas. Hemos observado cómo los medios de comunicación han acogido con gran interés los problemas asociados a un desarrollo urbanístico que está literalmente cubriendo de cemento y hormigón amplias extensiones de nuestro territorio, sobre todo en la costa. La crítica de numerosos colectivos sociales contra el actual modelo que destruye los recursos naturales empieza a extenderse más allá de las organizaciones que lo venimos denunciando: cada vez más es el ciudadano de a pie el que no aguanta lo que está ocurriendo y el que se plantea si no estaremos arriesgando nuestro futuro.

A lo largo de los últimos meses se han producido numerosos debates sobre cómo frenar la destrucción del litoral. En ellos se han puesto sobre la mesa iniciativas que muestran lo que la sociedad puede aportar. Una cosa es evidente: hacen falta cambios. Cambios profundos. Los actuales mecanismos legislativos han fracasado, ya que no han sido capaces de evitar la construcción hasta casi la misma orilla del mar. En el litoral, el urbanismo ilegal es motivo de escándalo, pero el legal también es muy destructivo. El diagnóstico ya ha sido realizado y sobre él hay un acuerdo bastante general. Por ello el tiempo del debate ya ha pasado: la urgencia de la situación requiere soluciones inmediatas. No se puede seguir debatiendo mientras los últimos espacios sin destruir se cubren de cemento. Si no se hace así, muchos tememos que las reformas llegarán cuando ya sea demasiado tarde.

Si de verdad se quiere acometer una reforma en profundidad que frene de una vez la destrucción del litoral y salve los valores de los últimos lugares intactos hay que acometer amplias reformas legislativas y, sobre todo, asegurar el cumplimiento de las leyes existentes. Sobre esto se vierten muchas ideas en este informe: proponemos un cambio en la gestión urbanística que empiece protegiendo todos los suelos que no hayan sido calificados como urbanizables; una limitación de los crecimientos urbanísticos al 10% de la población o del territorio ocupado; que cualquier planificación urbanística identifique los recursos básicos, tales como la energía y el agua, y establezca para ellos fórmulas de gestión sostenible; exigimos la desaparición de la figura del convenio urbanístico (un contrato privado entre constructores y ayuntamientos); y consideramos imprescindible la participación ciudadana de forma efectiva en el diseño de las ciudades y en el control del urbanismo.

No cabe duda de que el turista se está acercando cada año a un entorno más modificado. No se trata sólo del urbanismo, son más factores los que están afectando al ecosistema litoral y marino: aumento de temperatura causado por el cambio climático, vertidos, regresión costera, desaparición de especies y proliferación de otras, etc. Cada vez nos sale más caro tener las playas en buen estado y el baño empieza a ser incómodo en muchos puntos; ello no beneficiará precisamente al turismo.

Si coincidimos en el diagnóstico, ha llegado el momento de coincidir en el tratamiento y poner en marcha, de una vez para siempre, medidas atrevidas que garanticen la protección de uno de nuestros recursos más importantes y valiosos, nuestro litoral.

Juan López de Uralde, director de Greenpeace

UNA VISIÓN GENERAL

UNA VISIÓN GENERAL

“La calificación del suelo urbano es el origen de los mayores casos de corrupción. España es el país de la OCDE donde el precio de la vivienda ha subido más en los últimos años”.

Informe de Transparencia Internacional sobre la corrupción en 2006.

La gestió del litoral ha de respondre a l'interès general. Tanmateix, a l'última dècada hem assistit a un deteriorament imparable de les nostres costes, materialitzat en la mala utilització del sòl a través de polítiques urbanístiques nefastes acompanyades d'una ordenació territorial que no s'ha preocupat per salvaguardar els valors i els recursos naturals.

La **construcció** s'ha convertit en un potent motor econòmic que ha oblidat la seva finalitat social. Al mateix temps que mou l'economia espanyola, roba al territori l'equivalent a 140 camps de futbol al dia¹, tres d'ells al litoral. Si el 2005 es van aprovar 800.000 projectes de nous habitatges, el 2006 aquesta xifra va augmentar fins als 920.000. La conversió a sòl urbanitzable de milions de metres quadrats ha suposat la construcció de cents de milers d'habitatges de llarg a llarg de tot el territori, especialment a la costa. A vegades es tracta de sòls qualificats per a la seva urbanització, però cada vegada més ens trobem amb la destrucció de sòls rústics o espais naturals d'alt valor ecològic o, fins i tot, protegits.

El model urbanístic imposat al nostre territori es basa en tres pilars: l'oferta, un producte generador d'enormes plusvàlues, ja que els responsables de la seva gestió han permès valorar el sòl rústic comprat per les promotores com si fos urbanitzable, fins i tot abans de la seva requalificació; la demanda, formada per un grup de persones molt ampli que moltes vegades ha utilitzat l'habitatge més com una inversió que per donar resposta a les seves necessitats reals d'allotjament; i, per últim, un mercat restringit, cada vegada més monopolístic i opac amb molt poques alternatives. Reunits els tres ingredients i cuinats amb la negligència total d'aquells que tenien com a deure la tutela del territori, és a dir, les comunitats autònomes, el resultat ens mostra la situació actual.

La gestión del litoral tiene que responder al interés general. Sin embargo, en la última década hemos asistido a un deterioro imparable de nuestras costas, materializado en la mala utilización del suelo a través de nefastas políticas urbanísticas acompañadas de una ordenación territorial que no se ha preocupado por salvaguardar los valores y recursos naturales.

La **construcción** se ha convertido en un potente motor económico que ha olvidado su finalidad social. Al tiempo que mueve a la economía española, roba al territorio el equivalente a 140 campos de fútbol al día¹, tres de ellos en el litoral. Si en 2005 se aprobaron 800.000 proyectos de nuevas viviendas, en 2006 esta cifra aumentó hasta las 920.000. La conversión a suelo urbanizable de millones de metros cuadrados ha supuesto la construcción de cientos de miles de viviendas a lo largo y ancho de todo el territorio, especialmente en la costa. En ocasiones se trata de suelos calificados para su urbanización, pero cada vez más nos encontramos con la destrucción de suelos rústicos o espacios naturales de alto valor ecológico o incluso protegidos.

El modelo urbanístico impuesto en nuestro territorio se basa en tres pilares: la oferta, un producto generador de enormes plusvalías debido a que los responsables de su gestión han permitido valorar el suelo rústico comprado por las promotoras como si fuera urbanizable aún antes de su recalificación; la demanda, formada por un grupo de personas muy amplio que en numerosas ocasiones ha utilizado la vivienda más como inversión que para dar respuesta a sus necesidades reales de alojamiento; y por último, un mercado restringido, cada vez más monopolístico y opaco con muy pocas alternativas. Reunidos los tres ingredientes y cocinados con el descuido total de aquellos que tenían como deber la tutela del territorio, es decir, las comunidades autónomas, el resultado nos muestra la situación actual.

AGENTES INMOBILIARIOS A TIEMPO PARCIAL

Un estudio sobre el mercado inmobiliario español pone de manifiesto que la práctica de comprar una vivienda sobre plano y venderla antes de la formalización de la escritura puede generar unas plusvalías de hasta el 846% en menos de un año.

La investigación destaca que los estratos socioeconómicos elevados son los que más especulan y que existe una elevada presencia de inversión extranjera en estos procesos, lo que destierra la extendida idea de que los extranjeros compran viviendas en España atraídos únicamente por el buen tiempo y la calidad de nuestras playas.

El documento pone al descubierto que la compra de vivienda con fines especulativos ha sido tan elevada en los últimos años (especialmente en algunos puntos como la Costa del Sol) que se está produciendo una saturación en el mercado, lo que podría explicar el parón en la subida de los precios.

España acumula ya cuatro millones de casas vacías.

¹ Segons dades de l'Observatori de Sostenibilitat a Espanya, entre 2000 i 2005 s'han perdut una mitjana de 52.000 hectàrees anuals a causa de la construcció. Una hectàrea equival aproximadament a l'extensió d'un camp de futbol.

¹ Según datos del Observatorio de Sostenibilidad en España, entre 2000 y 2005 se ha perdido una media de 52.000 hectáreas anuales debido a la construcción. Una hectárea equivale aproximadamente a la extensión de un campo de fútbol.

En vista de la situació en què ens trobem, les veus d'alarma arriben des d'àmbits molt diversos. La Comissió Europea condemna les nostres pràctiques urbanístiques, mentre Nacions Unides culpa els promotors i ajuntaments de la crisi de l'habitatge a Espanya, i recalca que si l'especulació és general a Europa, és extrema al nostre país.

La superfície actualment requalificada per a la seva urbanització triplica el que ja s'ha construït a la franja costanera andalusa i mediterrània. Una vegada requalificats els sòls, resulta pràcticament impossible revertir la situació.

Greenpeace ha presentat un decàleg de mesures per assolir un urbanisme sostenible, concebut per augmentar la qualitat de vida de la població i el respecte al territori i als recursos naturals on es desenvolupa. Conscients que no és possible aplicar fórmules màgiques, proposem un canvi en la gestió urbanística que comenci protegint tots els sòls que no s'hagin qualificat com a urbanitzables, i que els creixements urbanístics no puguin superar el 10% del que ja existeix a cada municipi. Qualsevol planificació urbanística ha d'identificar els recursos bàsics, com ara l'energia i l'aigua, i establir per a ells fórmules de gestió sostenible. La desaparició de la figura del conveni urbanístic, un contracte privat entre constructors i ajuntaments, és fonamental per regenerar l'urbanisme. Considerem imprescindible la participació ciutadana de manera efectiva en el disseny de les ciutats i en el control de l'urbanisme.

Les mesures introduïdes contra l'urbanisme irracional, l'especulació i la corrupció són positives, però no semblen ser suficients per tallar d'arrel un model expandit de llarg a llarg del nostre territori. Normatives com la nova **Llei del sòl**² tracten de solucionar uns problemes que es deriven més de la nul·la o escassa aplicació de la legislació existent que de la falta de normativa al respecte. La nova llei permet nombroses excepcions que podrien convertir-se en normes habituals de funcionament dels ajuntaments,

Ante la situación en la que nos encontramos, las voces de alarma llegan desde muy diversos ámbitos. La Comisión Europea condena nuestras prácticas urbanísticas mientras Naciones Unidas culpa a promotores y ayuntamientos de la crisis de la vivienda en España y recalca que si la especulación es general en Europa, es extrema en nuestro país.

La superficie actualmente recalificada para su urbanización triplica a lo ya construido en la franja costera andaluza y mediterránea. Una vez recalificados los suelos, resulta prácticamente imposible revertir la situación.

Greenpeace ha presentado un decálogo de medidas para alcanzar un urbanismo sostenible, concebido para aumentar la calidad de vida de la población y el respeto al territorio y a los recursos naturales donde se desarrolla. Conocedores de que no es posible aplicar fórmulas mágicas, proponemos un cambio en la gestión urbanística que empiece protegiendo todos los suelos que no hayan sido calificados como urbanizables y donde los crecimientos urbanísticos no puedan superar el 10% de lo ya existente en cada municipio. Cualquier planificación urbanística debe identificar los recursos básicos, tales como la energía y el agua, y establecer para ellos fórmulas de gestión sostenible. La desaparición de la figura del convenio urbanístico, un contrato privado entre constructores y ayuntamientos, es fundamental para regenerar el urbanismo. Consideramos imprescindible la participación ciudadana de forma efectiva en el diseño de las ciudades y en el control del urbanismo.

Las medidas introducidas contra el urbanismo irracional, la especulación y la corrupción son positivas, pero no parecen ser suficientes para cortar de raíz con un modelo expandido a lo largo y ancho de nuestro territorio. Normativas como la nueva **Ley del Suelo**² tratan de solucionar unos problemas que se derivan más de la nula o escasa aplicación de la legislación

² La nova Llei del sòl entrarà en vigor l'1 de juliol.

² La nueva Ley del Suelo entrará en vigor el 1 de julio.

“Nada atenta más contra el Estado de derecho que la corrupción, venga de donde venga, pero especialmente cuando tiene a los servidores públicos como protagonistas”.

María Teresa Fernández de la Vega. Vicepresidenta del Gobierno.

a l'igual que va succeir amb els convenis urbanístics, convertits en l'excepció més generalitzada del nostre urbanisme.

Altres mesures, com les modificacions introduïdes a la **Llei d'aigües** que requereixen informes sobre la disponibilitat de recursos hídrics abans d'aprovar les noves urbanitzacions, i a la **Llei d'accés a la informació i la justícia** són esperançadores. Ara es tracta que la seva aplicació sigui efectiva.

La complexitat de les trames que s'amaguen darrere l'activitat urbanística fa necessari posar en marxa mesures encaminades a restaurar la legalitat que incloguin mecanismes dissuasius, com ara la demolició de les construccions il·legals. Tanmateix, detencions, sentències condemnatòries i enderrocs despertem un impacte social considerable i la classe política no es decideix a optar pel camí correcte, i consolida així el dany ambiental i la il·legalitat.

Les limitacions que s'imposen a les normatives nacionals o autonòmiques són rebudes pels promotors com atacs i són recorregudes davant els tribunals. El seu argument principal és que aquest tipus de mesures “encariran l'habitatge”. Semblen oblidar que a l'última dècada l'habitatge ha experimentat pujades desorbitades, i que tots els experts coincideixen a assenyalar que la causa d'aquests increments ha estat l'avarícia de promotors i constructors més que la quantitat de sòl existent. Des de l'entrada en vigor de la Llei del sòl de 1998, el sòl s'ha encarat prop del 500% i el preu de l'habitatge ho ha fet un 200%.¹ Pocs ajuntaments s'han resistit a les pressions de les promotors, que han comprat grans borses de sòl rústic a preus molt baixos, per les quals obtenen posteriorment plusvàlues milionàries i beneficis que no s'aconsegueixen amb cap altra activitat empresarial.

Espanya segueix escalant llocs en l'índex de percepció de la corrupció que elabora cada any l'ONG Transparència Internacional. L'actualitat d'aquest últim any ha quedat marcada per les seqüeles d'una **corrupció urbanística** que ja no és només patrimoni dels grans ajuntaments. La confiança i la cooperació són requisits previs i necessaris perquè es doni la corrupció, de manera que no resulta creïble assenyalar uns pocs responsables quan cada vegada és més evident que han estat molts els que han participat activament, o passivament, en aquest fenomen.

Els escàndols de corrupció coneguts estan íntimament lligats a la gestió i finançament dels ajuntaments, que disposen del seu territori com una suposada fórmula de progrés social i econòmic, fet que resulta evidentment insostenible.

El fiscal coordinador de Medi Ambient i Urbanisme, Antonio Vercher, ha establert una íntima relació entre la construcció desaforada i el blanqueig de diner procedent de màfies. La

existente que de la falta de normativa al respecto. La nueva Ley permite numerosas excepciones que podrían convertirse en normas habituales de funcionamiento de los ayuntamientos, al igual que sucedió con los convenios urbanísticos, convertidos en la excepción más generalizada de nuestro urbanismo.

Otras medidas, como las modificaciones introducidas en la **Ley de Aguas** requiriendo informes sobre la disponibilidad de recursos hídricos antes de aprobar las nuevas urbanizaciones y la **Ley de acceso a la información y la justicia** son esperanzadoras. Ahora se trata de que su aplicación sea efectiva.

La complejidad de las tramas que se esconden tras la actividad urbanística hace necesario poner en marcha medidas encaminadas a restaurar la legalidad que incluyan mecanismos disuasorios tales como la demolición de las construcciones ilegales. Sin embargo, detenciones, sentencias condenatorias y derribos despertan un considerable impacto social y la clase política no se decide a optar por el camino correcto consolidando así el daño ambiental y la ilegalidad.

Las limitaciones que se imponen en las normativas nacionales o autonómicas son recibidas por los promotores como ataques y son recurridas ante los tribunales. Su principal argumento reside en que tal tipo de medidas “encarecerá la vivienda”. Parecen olvidar que en la última década la vivienda ha experimentado subidas desorbitadas y que todos los expertos coinciden en que dichos incrementos se han debido a la avaricia de promotoras y constructoras más que a la cantidad de suelo existente. Desde la entrada en vigor de la Ley del Suelo de 1998, éste se ha encarecido cerca del 500% y el precio de la vivienda lo ha hecho en un 200%.¹ Pocos ayuntamientos se han resistido a las presiones de las promotoras, que han comprado grandes bolsas de suelo rústico a precios muy bajos, por las que obtienen posteriormente plusvalías millonarias y beneficios que no se consiguen con ninguna otra actividad empresarial.

España sigue escalando puestos en el índice de percepción de la corrupción que elabora cada año la ONG Transparencia Internacional. La actualidad de este último año ha quedado marcada por las secuelas de una **corrupción urbanística** que ya no es sólo patrimonio de los grandes ayuntamientos. La confianza y la cooperación son requisitos previos y necesarios para que se dé la corrupción, por tanto no resulta creïble señalar a unos pocos responsables cuando cada vez es más evidente que han sido muchos los que han participado, activa o pasivamente, en este fenómeno.

Los escándalos de corrupción conocidos están íntimamente ligados a la gestión y financiación de los ayuntamientos, que disponen de su territorio como una supuesta fórmula de progreso social y económico, lo que resulta evidentemente insostenible.

corrupció urbanística existent a Espanya lliga amb el model poc transparent i amb la tolerància administrativa, que ha afavorit que grups criminals internacionals s'hagin establert al nostre territori en vista de la facilitat de blanquejar diner en la construcció i crear les seves pròpies xarxes. El fiscal anticorrupció, Antonio Salinas, destaca que les màfies s'organitzen amb el concurs de testaferros i homes de confiança espanyols, i creen grans xarxes de societats pantalla que els permeten ocultar-se amb total tranquil·litat. Més d'una vintena de narcotraficants detinguts en els últims anys a Espanya disposaven de les seves pròpies agències immobiliàries, un model ja conegut a Cancun, Miami o Nàpols.

La construcció fagocita una indústria turística que segueix ancorada en el model obsolet de "sol i platja", que implica la construcció de més i més hotels i segones residències com si la demanda fos infinita.

El **turisme** de masses destrueix els objectius que persegueixen els turistes mateixos: el patrimoni natural i cultural dels territoris que escullen per a les seves vacances, sense que els polítics i les administracions responsables facin res per aturar el deteriorament imparable del sector turístic espanyol.

Les dades mostren la realitat: el 2006, els ingressos per turisme es van reduir en un 2,8%, malgrat que la xifra total de turistes va augmentar un 4,5% respecte a l'any anterior, fins assolir la xifra rècord de 58,5 milions de visitants. Es tracta de la sisena reducció consecutiva. Les estimacions per al 2007 no són optimistes, i estan marcades fonamentalment pel major endeutament de les famílies derivat de la pujada dels tipus d'interès, així com per la desacceleració en el consum de les famílies a tot Europa.

Els responsables del sector haurien de plantejar-se que cal atreure l'atenció del turista per aconseguir que no sigui només

El fiscal coordinador de Medio Ambiente y Urbanismo, Antonio Vercher, ha establecido una íntima relación entre la construcción desahogada y el blanqueo de dinero procedente de mafias. Liga la corrupción urbanística existente en España al modelo poco transparente y a la tolerancia administrativa, que ha favorecido que grupos criminales internacionales se hayan establecido en nuestro territorio ante la facilidad de blanquear dinero en la construcción y crear sus propias redes. El Fiscal Anticorrupción, Antonio Salinas, destaca que las mafias se organizan con el concurso de testaferros y hombres de confianza españoles, creando grandes redes de sociedades pantalla que les permiten ocultarse con total tranquilidad. Más de una veintena de narcotraficantes detenidos en los últimos años en España contaban con sus propias agencias inmobiliarias, un modelo ya conocido en Cancún, Miami o Nápoles.

La construcción está fagocitando a una industria turística que sigue anclada en el obsoleto modelo de "sol y playa", que implica la construcción de más y más hoteles y segundas residencias como si la demanda fuera infinita.

El **turismo** de masas está destruyendo los objetivos que persiguen los propios turistas: el patrimonio natural y cultural de los territorios que eligen para sus vacaciones, sin que los políticos y administraciones responsables hagan nada para detener el deterioro imparable del sector turístico español.

Los datos muestran la realidad: en 2006, los ingresos por turismo se redujeron en un 2,8%, a pesar de que la cifra total de turistas aumentó un 4,5% respecto al año anterior, hasta alcanzar la cifra récord de 58,5 millones de visitantes. Se trata de la sexta reducción consecutiva. Las estimaciones para 2007 no son optimistas, marcadas fundamentalmente por el mayor endeudamiento de las familias derivado de la subida de los tipos de interés, así como por la desacceleración en el consumo de las familias en toda Europa.

un visitant esporàdic. Per això, és imprescindible que s'analitzi l'estat dels 10.000 quilòmetres de costa i es realitzi una planificació del territori en la qual el maó no sigui l'únic element decoratiu. La protecció del litoral està íntimament lligada al bon desenvolupament de la indústria turística.

L'urbanisme i el **canvi climàtic** són les dues majors amenaces a les quals ens enfrontem. Espanya, per la seva situació geogràfica i les seves característiques, és especialment sensible als impactes negatius derivats del canvi climàtic. Les afeccions es produiran pràcticament a tots els sectors econòmics: la indústria turística, el sector pesquer, el sector agrícola, el sector forestal, etc.

Les zones costaneres es troben entre els espais que sofriran les conseqüències de la pujada del nivell del mar i de l'augment de la seva temperatura, la major freqüència de fenòmens meteorològics extrems i els canvis en els règims de precipitacions en forma de pluja. Els experts coincideixen a assenyalar que les costes amb major pressió urbanística i turística seran les més vulnerables a aquests efectes adversos.

A la costa, el principal problema que haurem d'afrontar serà la pujada del nivell del mar. Els càlculs indiquen que cada centímetre que s'elevi el nivell del mar suposarà un retrocés mitjà d'un metre.

Les àrees més amenaçades són el golf de Biscaia, els deltes de l'Ebre i del Llobregat, les maresmes de Doñana, la mànega del Mar Menor i el golf de Cadis.

En general, a les platges espanyoles s'espera una variació de la quota d'inundació i un retrocés de la línia de costa. La cornisa gallega i la zona nord de les Illes Canàries seran els punts més afectats per la pujada del nivell del mar, que podria assolir els 35 centímetres. Al Mediterrani, els càlculs indiquen que l'augment mitjà serà d'uns 20 centímetres.

Resulta imprescindible posar en marxa polítiques i estratègies que incorporin aquestes advertències i previsions en totes les actuacions que es desenvolupen al litoral. A més de les recomanacions específiques per a la costa, cal dur a terme una autèntica revolució energètica que ens allunyi de la dependència dels combustibles fòssils i ens permeti reduir l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle i, amb això, reduir els efectes del canvi climàtic.

Greenpeace ha elaborat una sèrie d'informes que demostren que les energies renovables són suficients per cobrir la demanda energètica de la societat espanyola. Els resultats d'aquests estudis mostren que la capacitat de generació d'electricitat amb fonts netes és molt superior a la demanda. A més, els recursos no contaminants estan tan àmpliament distribuïts a la península que totes les comunitats autònomes disposen de suficient capacitat per proveir completament la seva pròpia demanda d'energia elèctrica. Ara, és necessària la voluntat política per convertir aquesta proposta en una realitat.

Los responsables del sector deberían plantearse que es necesario atraer la atención del turista para conseguir que no sea sólo un visitante esporádico. Para ello, es imprescindible que se analice el estado de los 10.000 kilómetros de costa y se realice una planificación del territorio donde el ladrillo no sea el único elemento decorativo. La protección del litoral está íntimamente ligada al buen desarrollo de la industria turística.

El urbanismo y el **cambio climático** son las dos mayores amenazas a las que nos enfrentamos. España, por su situación geográfica y sus características, es especialmente sensible a los impactos negativos derivados del cambio climático. Las afecciones se producirán en prácticamente todos los sectores económicos: la industria turística, el sector pesquero, el sector agrícola, el sector forestal...

Las zonas costeras se encuentran entre los espacios que sufrirán las consecuencias de la subida del nivel del mar y del aumento de su temperatura, la mayor frecuencia de fenómenos meteorológicos extremos y los cambios en los regímenes de precipitaciones en forma de lluvia. Los expertos coinciden en señalar que las costas con mayor presión urbanística y turística serán las más vulnerables a estos efectos adversos.

En la costa, el principal problema que deberemos afrontar será la subida del nivel del mar. Los cálculos apuntan a que cada centímetro que se eleve el nivel del mar supondrá un retroceso medio de un metro.

Las áreas más amenazadas son: el Golfo de Bizkaia, los deltas del Ebro y del Llobregat, las Marismas de Doñana, La Manga del Mar Menor y el Golfo de Cádiz.

En general, en las playas españolas se espera una variación de la cota de inundación y un retroceso de la línea de costa. La cornisa gallega y la zona norte de las Islas Canarias serán los puntos más afectados por la subida del nivel del mar, que podría alcanzar los 35 centímetros. En el Mediterráneo, los cálculos apuntan a que el aumento medio será de unos 20 centímetros.

Resulta imprescindible poner en marcha políticas y estrategias que incorporen estas advertencias y previsions en todas las actuaciones que se desarrollan en el litoral. Junto a las recomendaciones específicas para la costa, es necesario llevar a cabo una autèntica revolució energètica que nos aleje de la dependencia de los combustibles fósiles y nos permita reducir la emisión de los gases de efecto invernadero y, con ello, amortiguar los efectos del cambio climático.

Greenpeace ha elaborado una serie de informes que demuestran que las energías renovables son suficientes para cubrir la demanda energética de la sociedad española. Los resultados de estos estudios muestran que la capacidad de generación de electricidad con fuentes limpias es muy superior a la demanda. Además, los recursos no contaminantes están tan ampliamente distribuidos en la península, que todas las comunidades autónomas disponen de suficiente capacidad para abastecer completamente su propia demanda de energía

Però la urbanització i el canvi climàtic no són les úniques amenaces presents al litoral espanyol. Les **plantes dessaladores** són una font d'impactes negatius. El Ministeri de Medi Ambient es troba en una carrera desbocada amb l'únic objectiu d'oferir aigua a tots els desenvolupaments urbanístics que es concentren especialment al litoral mediterrani i, en aquest afany, ha oblidat de fer el seu treball principal, la protecció del medi costaner i marí.

Un dels majors impactes de les plantes dessalinitzadores o dessaladores és el provocat per l'abocament de les restes derivades del procés de dessalatge, l'anomenada salmorra. El seu alt contingut en sal i en compostos químics té un efecte desastrós sobre les ja de per si amenaçades praderies de *Posidonia oceanica*, que tants beneficis aporten a l'ecosistema mediterrani. Entre aquests beneficis destaquen el fet de ser escollida per milers d'espècies de plantes i animals com a lloc per reproduir-se i alimentar-se, absorbir diòxid de carboni (CO₂), un dels gasos responsables del canvi climàtic, alliberar oxigen a l'atmosfera i actuar com un element fonamental per frenar l'erosió costanera.

Els plans del Ministeri de Medi Ambient per a la costa no acaben de convèncer. Bones paraules i "programes" que no s'acaben de concretar, amb pressupostos ridículament baixos en comparació amb actuacions milionàries com passeigs marítics o dures obres d'enginyeria. Els quinze dics en construcció davant les platges barcelonines, el nou zoològic marí de Barcelona en terrenys parcialment guanyats al mar o l'aprovació ambiental per construir un port industrial a Granadilla, a la costa sud-est de Tenerife, són només alguns dels exemples més extrems d'un model insostenible.

Els plans del Ministeri de Medi Ambient de comprar finques a la costa amb l'objectiu de protegir-la tindran una repercussió escassa enfront dels plans d'urbanització que es desenvolupen a un ritme frenètic al litoral. En la majoria dels casos, el Ministeri ha dirigit la seva mirada cap a terrenys que ja estan protegits i en els quals no es pot construir, de manera que ha posat de manifest que la mesura, malgrat ser positiva, és ineficaz. La propaganda és, per contra, molt eficaç.

eléctrica. Ahora, es necesaria la voluntad política para convertir esta propuesta en una realidad.

Pero la urbanización y el cambio climático no son las únicas amenazas presentes en el litoral español. Las plantas **desaladoras** son una fuente de impactos negativos. El Ministerio de Medio Ambiente está inmerso en una carrera desbocada con el único objetivo de ofrecer agua a todos los desarrollos urbanísticos que se concentran especialmente en el litoral mediterráneo y, en tal empeño, ha olvidado hacer su trabajo principal, la protección del medio costero y marino.

Uno de los mayores impactos de las plantas desalinizadoras o desaladoras es el provocado por el vertido de los restos derivados del proceso de desalación, la llamada salmuera. Su alto contenido en sal y en compuestos químicos tiene un efecto desastroso sobre las ya de por sí amenazadas praderas de *Posidonia oceanica*, que tantos beneficios aportan al ecosistema mediterráneo. Entre los que destaca el ser escogida por miles de especies de plantas y animales como lugar para reproducirse y alimentarse, absorber dióxido de carbono (CO₂), uno de los gases responsables del cambio climático, liberar oxígeno a la atmósfera y actuar como un elemento fundamental para frenar la erosión costera.

Los planes del Ministerio de Medio Ambiente para la costa no acaban de convencer. Buenas palabras y "programas" que no se terminan de concretar y con presupuestos ridículamente bajos frente a actuaciones millonarias como paseos marítics o dures obres de enginyeria. Los quince diques en construcción frente a las playas barcelonesas, el nuevo zoológico marino de Barcelona en terrenos parcialmente ganados al mar o la aprobación ambiental para construir un puerto industrial en Granadilla, en la costa sureste de Tenerife, son sólo algunos de los ejemplos más extremos de un modelo insostenible.

Los planes del Ministerio del Medio Ambiente para comprar fincas en la costa con el objeto de protegerla tendrán escasa repercusión frente a los planes de urbanización que se desarrollan a un ritmo frenético en el litoral. En la mayor parte de los casos el Ministerio ha dirigido su mirada hacia terrenos que ya están protegidos y en los que no se puede construir, poniendo de manifiesto que la medida, pese a ser positiva, es ineficaz. La propaganda es, por el contrario, muy eficaz.

Mucho más honesto y valiente sería que el Ministerio centrara sus esfuerzos en aquellos terrenos amenazados por la construcción y demostrase así su verdadero interés en la salvaguarda del litoral. Todavía está a tiempo.

Transcurridos casi veinte años, el deslinde (la delimitación) del dominio público marítimo terrestre que decretaba la Ley de Costas de 1988 sigue sin finalizarse. Ahora, el Ministerio de Medio Ambiente se enfrenta al reto de tener que revisarlo para incorporar las previsiones realizadas por los expertos en cambio climático contratados por el propio Ministerio, que recomiendan la revisión de la franja de costa pública como medida de seguridad.

El Ministeri seria molt més honest i valent si centrés els seus esforços en aquells terrenys amenaçats per la construcció, i demostrés així el seu veritable interès en la salvaguarda del litoral. Encara està a temps.

Transcorreguts gairebé vint anys, la partió (delimitació) del domini públic marítim terrestre que decretava la Llei de costes de 1988 segueix sense finalitzar-se. Ara, el Ministeri de Medi Ambient s'enfronta al repte d'haver de revisar-la per incorporar les previsions realitzades pels experts en canvi climàtic contractats pel Ministeri mateix, que recomanen la revisió de la franja de costa pública com a mesura de seguretat.

Una altra de les qüestions a resoldre és la construcció de més amarres al litoral. Espanya disposava el 2005 de 321 **ports esportius**, 201 a l'arc mediterrani i 120 a l'arc atlànticocantàbric, amb capacitat per a 106.795 embarcacions, un nombre elevat però no suficient per als gestors autonòmics dels ports. Totes les comunitats autonòmiques, sense excepció, volen més ports esportius. Segons un estudi de Turespaña, l'activitat nàutica del turisme estranger a Espanya genera tan sols un 2% dels ingressos totals derivats del turisme. I és superada àmpliament per altres com el submarinisme (49,3%) o les embarcacions en trànsit (20,7%).

És important, per tant, avaluar amb dades objectives la necessitat de més ports esportius, i tenir en compte els impactes negatius en forma de privatització de la costa, contaminació i erosió.

L'última de les grans amenaces presents a la costa que es repassen en aquest informe és la **contaminació**. El 75% de la contaminació present al mar procedeix de terra, i els municipis costaners espanyols en saben molt d'això. Els retards en els plans de sanejament i depuració d'aigües residuals al litoral són alarmants, i encara hi ha ciutats grans, com la Corunya o Algesires, que no disposen de tractaments adequats per a les seves aigües residuals.

Andalusia, Galícia i les Canàries ocupen l'últim lloc en la lluita contra la contaminació. En total, són 800 els municipis espanyols que incompleixen la normativa vigent sobre depuració d'aigües i abocaments, fet que obliga el Govern espanyol a negociar amb Brussel·les moratòries en l'aplicació de sancions i retirades d'expedients pels abocaments contaminants que llancem diàriament al mar.

En definitiva, la situació del litoral no és bona. Però està a les nostres mans no seguir permetent la seva destrucció i reclamar a les administracions l'aplicació de la normativa que protegeix la costa. Hem de ser conscients de la nostra responsabilitat i reclamar amb força un futur per al litoral.

Otra de las cuestiones a resolver es la construcción de más amarres en el litoral. España contaba en 2005 con 321 **puertos deportivos**, 201 en el arco mediterráneo y 120 en el atlántico-cantábrico, con cabida para 106.795 embarcaciones, un número elevado pero no suficiente para los gestores autonómicos de los puertos. Todas las comunidades autonómicas, sin excepción, quieren más puertos deportivos. Según un estudio de Turespaña, la actividad náutica del turismo extranjero en España genera tan sólo un 2% de los ingresos totales derivados del turismo. Y es superada ampliamente por otras como el submarinismo (49,3%) o las embarcaciones en tránsito (20,7%).

Es importante, por tanto, evaluar con datos objetivos la necesidad de más puertos deportivos y tener en cuenta los impactos negativos en forma de privatización de la costa, contaminación y erosión.

La última de las grandes amenazas presentes en la costa que se repasan en este informe es la **contaminación**. El 75% de la contaminación presente en el mar procede de tierra, y los municipios costeros españoles saben mucho de eso. Los retrasos en los planes de saneamiento y depuración de aguas residuales en el litoral son alarmantes y todavía hay ciudades de gran tamaño, como A Coruña o Algeciras que no disponen de tratamientos adecuados para sus aguas residuales.

Andalucía, Galicia y Canarias ocupan el farolillo rojo de la lucha contra la contaminación. En total, 800 municipios españoles incumplen la normativa vigente sobre depuración de aguas y vertidos, lo que obliga al Gobierno español a negociar con Bruselas moratorias en la aplicación de sanciones y retiradas de expedientes por los vertidos contaminantes que arrojamamos a diario al mar.

En definitiva, la situación del litoral no es buena. Pero está en nuestra mano no seguir permitiendo su destrucción y reclamar a las administraciones la aplicación de la normativa que protege la costa. Debemos ser conscientes de nuestra responsabilidad y reclamar con fuerza un futuro para el litoral.

**ANÀLISI DE LA SITUACIÓ AL LITORAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

**ANÁLISIS DE LA SITUACIÓN EN EL LITORAL
DE LA COMUNIDAD VALENCIANA**

L'ÚLTIM INFORME DE L'OBSERVATORI DE LA SOSTENIBILITAT D'ESPANYA DESTACA QUE LA COMUNITAT VALENCIANA ES SITUA AL CAPD'AVANT DEL DESENVOLUPAMENT INSOSTENIBLE AL NOSTRE TERRITORI. LA PRINCIPAL CAUSA D'AQUEST "LIDERATGE" ÉS EL MAL ÚS, QUAN NO LA DESTRUCCIÓ, QUE REALITZA DEL SEU LITORAL. LA CONSTRUCCIÓ DE SEGONES RESIDÈNCIES, EL CONSUM D'AIGUA I ENERGIA I LA GENERACIÓ DE RESIDUS I COSTOS EXTERNS, EN FORMA FONAMENTALMENT D'EMISSIONS DE CO₂, ALLUNYEN LA COMUNITAT VALENCIANA DELS OBJECTIUS DE SOSTENIBILITAT TERRITORIAL QUE VA MARCAR EL CONSELL EUROPEU A LA CIMERA DE LISBOA DE 2005.

El Parlament Europeu ha supervisat de molt a prop l'urbanisme valencià en els últims anys, a causa de les accions de milers de ciutadans i associacions que han denunciat les irregularitats i injustícies que acull la legislació en matèria urbanística d'aquesta comunitat autònoma.

L'últim informe del Parlament Europeu, després de visitar la Comunitat Valenciana, resulta demolidor. Aprofundeix els mateixos aspectes en què es centrava el famós "Informe Fourtou"³ sobre l'aplicació abusiva de la Llei reguladora de l'activitat urbanística (LRAU), ja derogada i substituïda per la Llei urbanística valenciana (LUV) que, com ja denunciava Greenpeace en el seu informe de l'any passat, venia a consolidar el mateix model d'urbanisme depredador dels interessos particulars de propietaris, del territori i del medi ambient.

I no és l'únic informe que avisa de la destrucció del territori valencià. Una anàlisi d'experts urbanístics i economistes confirma la forta pressió que exerceix la construcció sobre el medi rural. L'estudi, avalat pel Comitè Econòmic i Social (CES), revela la conversió del 25% del sòl agrícola en paisatge de ciment i maons a nombrosos municipis, tant de l'interior com del litoral.

Els tribunals estan saturats de denúncies per delictes urbanístics o contra la ordenació del territori. El Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana (TSJCV) estudia prop de 800 causes judicials, i ja ha paralytitzat cautelament tres Programes d'Actuació Integrada (PAI), els convenis urbanístics valencians, a Parcent, Porcinós i Ador.

Per la seva banda, la Comissió Europea ha anunciat que denunciarà Espanya davant el Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees perquè la legislació urbanística valenciana no respecta les directives de contractació pública que exigeixen transparència. Tampoc assegura la competència en l'adjudicació dels plans urbanístics.

El urbanismo valenciano está siendo supervisado muy de cerca por el Parlamento Europeo en los últimos años, debido a las denuncias de miles de ciudadanos y asociaciones que vienen señalando las irregularidades e injusticias que acoge la legislación en materia urbanística de esta Comunidad Autónoma.

El último informe del Parlamento Europeo, tras visitar la Comunidad Valenciana, resulta demoledor. Ahonda en los mismos aspectos en los que se centraba el famoso "Informe Fourtou"³ sobre la aplicación abusiva de la Ley Reguladora de la Actividad Urbanística (LRAU) ya derogada, y sustituida por la Ley Urbanística Valenciana (LUV) que, como ya denunciaba Greenpeace en su informe del año pasado, venía a consolidar el mismo modelo de urbanismo depredador de los intereses particulares de propietarios, del territorio y del medio ambiente.

Y no es el único informe que avisa de la destrucción del territorio valenciano. Un análisis de expertos urbanísticos y economistas confirma la fuerte presión que ejerce la construcción sobre el medio rural. El estudio, avalado por el Comité Económico y Social (CES), revela la conversión del 25% del suelo agrícola en paisaje de cemento y ladrillos en numerosos municipios, tanto del interior como del litoral.

Los tribunales están saturados de denuncias por delitos urbanísticos o contra la ordenación del territorio. El Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (TSJCV) estudia cerca de 800 causas judiciales y ya ha paralytizado cautelamente tres Programas de Actuación Integrada (PAIs), los convenios urbanísticos valencianos, en Parcent, Porcinós y Ador.

Por su parte, la Comisión Europea ha anunciado que denunciará a España ante el Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas porque la legislación urbanística valenciana no respeta las directives de contratación pública que exigen transparencia. Tampoco asegura la competencia en la adjudicación de los planes urbanísticos.

EL ÚLTIMO INFORME DEL OBSERVATORIO DE LA SOSTENIBILIDAD DE ESPAÑA DESTACA QUE LA COMUNIDAD VALENCIANA SE SITUA AL FRENTE DEL DESARROLLO INSOSTENIBLE EN NUESTRO TERRITORIO. LA PRINCIPAL CAUSA DE ESTE "LIDERAZGO" ES EL MAL USO QUE VIENE REALIZANDO DE SU LITORAL. LA CONSTRUCCIÓN DE SEGUNDAS RESIDENCIAS, EL ELEVADO CONSUMO DE AGUA Y ENERGÍA Y LA GENERACIÓN DE RESIDUOS Y COSTES EXTERNS, EN FORMA DE EMISIONES DE CO₂ FUNDAMENTALMENTE, ALEJAN A LA COMUNIDAD VALENCIANA DE LOS OBJETIVOS DE SOSTENIBILIDAD TERRITORIAL QUE MARCÓ EL CONSEJO EUROPEO EN LA CUMBRE DE LISBOA DE 2005.

³ Informe sobre l'aplicació abusiva de la LRAU i les seves repercussions per als ciutadans europeus o Informe Fourtou. Parlament Europeu. Comunicació als membres CM/581277ES.doc. 16 de setembre de 2005.

³ Informe sobre la aplicación abusiva de la LRAU y sus repercusiones para los ciudadanos europeos o Informe Fourtou. Parlamento Europeo. Comunicación a los miembros CM/581277ES.doc. 16 de septiembre de 2005.

La indústria turística basa totes les seves esperances d'èxit en la celebració de la Copa Amèrica. Hi ha grans expectatives que el seu efecte repercuteixi en el conjunt del litoral valencià. Queda per veure si la celebració esportiva és suficient per atraure uns turistes que, segons els estudis especialitzats, busquen espais poc saturats i amb bona qualitat ambiental, un model contrari a l'aplicat en aquest territori.

Tanmateix, juntament amb l'amenaça de la urbanització, es detecten altres impactes negatius.

El litoral de la Comunitat Valenciana serà un dels més afectats pels efectes del canvi climàtic i l'erosió, segons pronostiquen tots els experts. Davant l'amenaça cada vegada més real que s'aproxima, resulta imprescindible posar en marxa solucions concretes i eficaces per pal·liar els seus efectes negatius. Reduir el consum energètic és la primera mesura que cal posar en marxa i, juntament amb ella, limitar la urbanització, especialment a la franja costanera.

Les estimacions fetes prediuen que la línia de costa pot retrocedir fins a un centenar de metres a la franja mediterrània. En el cas de la Comunitat Valenciana, destaquen els efectes negatius provocats per la urbanització del litoral, que actua com a pantalla amb l'augment dels impactes dels temporals i de la pujada del nivell del mar, i afavoreix que el mar guanyi cada vegada més espai a la terra.

La construcció de nous ports esportius suposa un greu perjudici per a l'erosionada costa valenciana. Malgrat això, i sota el *glamour* de la Copa Amèrica, s'assenten noves obres sobre aquest litoral.

L'única bona notícia en aquest sentit ha estat la paralització de les obres del port esportiu Luis Campomanes, a Altea, encara que no s'ha evitat la destrucció d'una praderia submarina de *Posidonia oceanica* de 10.000 metres quadrats.

La industria turística basa todas sus esperanzas de éxito en la celebración de la Copa América. Grandes expectativas están puestas en que su efecto repercuta en el conjunto del litoral valenciano. Queda por ver si la celebración deportiva es suficiente para atraer a unos turistas que, según los estudios especializados, buscan espacios poco saturados y con buena calidad ambiental, un modelo contrario al aplicado en este territorio.

Pero junto a la amenaza de la urbanización, se detectan otros impactos negativos.

El litoral de la Comunidad Valenciana va a ser uno de los más afectados por los efectos del cambio climático y la erosión, según pronostican todos los expertos. Frente a la amenaza cada vez más real que se avecina, resulta imprescindible poner en marcha soluciones concretas y eficaces para paliar sus efectos negativos. La reducción del consumo energético debe ser la primera medida y, junto con ella, limitar la urbanización especialmente en la franja costera.

Las estimaciones hechas predicen que la línea de costa puede retroceder hasta un centenar de metros en la franja mediterránea. En el caso de la Comunidad Valenciana destacan los efectos negativos provocados por la urbanización del litoral, que actúa como pantalla aumentando los impactos de los temporales y de la subida del nivel del mar, y favorece que el mar vaya ganando cada vez más espacio a la tierra.

La construcción de nuevos puertos deportivos supone una grave afección para la erosionada costa valenciana. Aún así, y camuflado bajo el *glamour* de la Copa América, se asientan nuevas obras sobre este litoral.

La única buena noticia en este sentido ha sido la paralización de las obras del puerto deportivo Luis Campomanes, en Altea, aunque no se ha evitado la destrucción de una pradera submarina de *Posidonia oceanica* de 10.000 metros cuadrados.

El Port de València planteja una nova ampliació que tindrà gravíssimes repercussions sobre el seu litoral. Malgrat això, tant els responsables de l'Autoritat Portuària de València com el Ministeri de Medi Ambient segueixen endavant amb el projecte.

Les dessaladores també són una font d'impactes negatius per a la costa, a causa dels abocaments de salmorra que alteren el medi marí i de les elevades emissions de diòxid de carboni a l'atmosfera. El Ministeri de Medi Ambient promou la posada en marxa de plantes dessalitzadores gegantines, que serviran de coartada perfecta per als desmesurats desenvolupaments urbanístics repartits pel litoral mediterrani.

La contaminació produïda pels abocaments al mar és una altra de les grans amenaces del litoral. Recentment, el Tribunal de Justícia europeu ha condemnat Espanya per l'incompliment de la Directiva de tractament d'aigües residuals pels abocaments realitzats a Sueca.

URBANISME

Dels 542 municipis que componen la Comunitat Valenciana, entre un 15% i un 20%, concentrats fonamentalment a la franja costanera, han experimentat greus problemes derivats de la urbanització massiva. Malgrat això, i les sancions acumulades pel seu model de desenvolupament urbanístic, els governants d'aquesta comunitat segueixen sense plantejar cap alternativa al maó.

Cada quilòmetre quadrat de la Comunitat Valenciana va rebre el 2004 una mitjana de 288 tones de ciment, una quantitat cinc vegades superior a la mitjana de la Unió Europea i tres vegades superior a la mitjana espanyola. Entre els anys 2000 i 2006, l'asfalt i el ciment van ocupar una superfície d'entre 16.500 i 25.000 hectàrees.¹¹

Les repercussions d'aquestes xifres sobre l'economia valenciana són clares. El seu creixement lleugerament superior a la mitjana espanyola ha estat degut al sector de la construcció que, d'altra banda, ha exercit un "efecte expulsió" sobre la resta de sectors productius i ha ocasionat greus problemes de destrucció del territori. Tant és així, que l'índex de productivitat de la Comunitat Valenciana es troba a deu punts de la mitjana estatal. Des de la Confederació Empresarial Valenciana, s'exhorta a canviar el patró de creixement basat en la construcció.

La Conselleria del Territori donava llum verda a 200 plans urbanístics (anomenats Programes d'Actuació Integrada o PAIs) dues setmanes abans de la celebració de les passades eleccions municipals i autonòmiques.

La tercera visita d'europarlamentaris a la Comunitat Valenciana per avaluar l'urbanisme es va saldar amb els mateixos resultats que les anteriors: una condemna total i contundent al model urbanístic valencià.

El Puerto de Valencia plantea una nueva ampliación que tendrá gravísimas repercusiones sobre su litoral, a pesar de lo cual tanto los responsables de la Autoridad Portuaria de Valencia como el Ministerio de Medio Ambiente siguen adelante con el proyecto.

Las desaladoras también son una fuente de impactos negativos para la costa debido a los vertidos de salmuera que alteran el medio marino y a las elevadas emisiones de dióxido de carbono a la atmósfera. El Ministerio de Medio Ambiente promueve la puesta en marcha de gigantescas plantas desalinizadoras que servirán de coartada perfecta a los desmesurados desarrollos urbanísticos repartidos por el litoral mediterráneo.

La contaminación producida por los vertidos al mar es otra de las grandes amenazas del litoral. Recientemente, el Tribunal de Justicia europeo ha condenado a España por el incumplimiento de la Directiva de tratamiento de aguas residuales por los vertidos realizados en Sueca.

URBANISMO

De los 542 municipios que componen la Comunidad Valenciana, entre un 15 y un 20%, concentrados fundamentalmente en la franja costera, han experimentado graves problemas derivados de la urbanización masiva. Pese a ello, y a las sanciones acumuladas por su modelo de desarrollo urbanístico, los gobernantes de esta comunidad siguen sin plantear ninguna alternativa al ladrillo.

Cada kilómetro cuadrado de la Comunidad Valenciana recibió en 2004 una media de 288 toneladas de cemento, una cantidad cinco veces superior a la media de la Unión Europea y tres veces más que la media española. Entre los años 2000 y 2006, el asfalto y el cemento ocuparon una superficie de entre 16.500 y 25.000 hectáreas.¹¹

Las repercusiones de estas cifras sobre la economía valenciana son claras. Su crecimiento ligeramente superior a la media española se ha debido al sector de la construcción que, por otra parte, ha ejercido un "efecto expulsión" sobre el resto de sectores productivos y ha acarreado graves problemas de destrucción del territorio. Tanto es así, que el índice de productividad de la Comunidad Valenciana se encuentra a diez puntos del promedio estatal. Desde la Confederación Empresarial Valenciana se exhorta a cambiar el patrón de crecimiento basado en la construcción.

La Conselleria del Territorio daba luz verde a 200 planes urbanísticos (llamados Programas de Actuación Integrada o PAIs) dos semanas antes de la celebración de las pasadas elecciones municipales y autonómicas.

La **tercera visita de europarlamentarios** a la Comunidad Valenciana para evaluar el urbanismo se saldó con los mismos resultados que las anteriores: una condena total y contundente al modelo urbanístico valenciano.

Entre el 27 de febrer i el 3 de març passats, una delegació del Parlament Europeu va visitar algunes localitats especialment afectades per un desenvolupament urbanístic abusiu. En el seu viatge a diferents regions, els europarlamentaris van topiar amb l'actitud "arrogant" de les autoritats valencianes, així com l'escassetat d'explicacions sobre "projectes urbanístics que han conduït a la destrucció de moltes àrees costaneres molt boniques i fràgils".⁴

Després de la visita, la delegació va elaborar un informe amb les seves conclusions⁴ per debatre-les al si del Parlament Europeu. Entre elles, s'assenyala la deixadesa dels poders regionals i locals a l'hora de defensar els drets dels ciutadans, i es destaca que els ajuntaments han elaborat plans urbanístics impulsats per la seva ambició i avarícia.

L'informe denuncia "l'enrajolament" del litoral, la destrucció de flora i fauna fràgils i l'enriquiment massiu d'una minoria (urbanitzadors, constructors, arquitectes i advocats) a costa de la majoria.

Així mateix, remarca el desamparament en què es veuen sumits els propietaris legítims de terrenys a urbanitzar, convertits en víctimes de l'apropiació del sòl i de lleis com la LRAU i la LUV, que els obliguen a cedir un 10% de sòl sense cap indemnització per a suposats fins socials "molt mal definits" i a abonar quantitats arbitràries, que poden arribar a ser superiors al 50% dels seus terrenys, per sufragar les noves infraestructures que el promotor hagi decidit construir sense consultar-los.

El document recull que les autoritats locals arriben a afirmar que desconeixen els detalls relatius als projectes proposats, i deixen en mans privades que busquen el major lucre possible la disciplina urbanística que estan obligades a desenvolupar.

També assenyala que l'urbanisme valencià incompleix diverses directives europees. La primera, i per la qual s'ha obert un procediment d'infracció, és la Directiva comunitària sobre contractació pública. A més, existeix la possibilitat que s'estigui infringint la Directiva sobre avaluació de l'impacte ambiental, la Directiva marc sobre les aigües, la Directiva sobre aigües residuals, la Directiva hàbitats, la Directiva sobre aus i la Directiva sobre el blanqueig de capitals. A tot això, s'hi afegeix la infracció de les disposicions de la Carta dels Drets Fonamentals i del mateix Tractat de la Unió Europea.

Les recomanacions de l'informe són les següents:

- que les normes futures respectin, tant en el fons com en la forma, els drets dels propietaris i que els projectes d'urbanisme integrin amb especial atenció les preocupacions sobre desenvolupament sostenible, medi ambient i ecologia;
- la inclusió a la nova llei d'una definició clara del concepte d'"interès públic" que descarti qualsevol possibilitat que una expropiació pugui utilitzar-se per a la promoció d'interessos privats;

Entre el 27 de febrero y el 3 de marzo pasados, una delegación del Parlamento Europeo visitó algunas localidades especialmente afectadas por un desarrollo urbanístico abusivo. En su viaje a diferentes regiones, los europarlamentarios se toparon con la actitud "arrogante" de las autoridades valencianas, así como la escasez de explicaciones sobre "proyectos urbanísticos que han conducido a la destrucción de muchas áreas costeras muy bellas y frágiles".⁴

Tras la visita, la delegación elaboró un informe con sus conclusiones⁴ para su debate en el seno del Parlamento Europeo. Entre ellas, se señala la dejadez de los poderes regionales y locales a la hora de defender los derechos de los ciudadanos y se destaca que los ayuntamientos han elaborado planes urbanísticos impulsados por su ambición y avaricia.

El informe denuncia el "enladrillado" del litoral, la destrucción de flora y fauna frágiles y el enriquecimiento masivo de una pequeña minoría (urbanizadores, constructores, arquitectos y abogados) a expensas de la mayoría.

Asimismo, remarca el desamparo en el que se ven sumidos los propietarios legítimos de terrenos a urbanizar, convertidos en víctimas de la apropiación del suelo y de leyes como la LRAU y la LUV, que les obligan a ceder un 10% de suelo sin indemnización alguna para supuestos fines sociales "muy mal definidos" y a abonar cantidades arbitrarias, que pueden llegar a ser superiores al 50% de sus terrenos, para sufragar las nuevas infraestructuras que haya decidido construir el promotor sin consultarles.

El documento recoge que las autoridades locales llegan a afirmar que desconocen los detalles relativos a los proyectos propuestos, dejando en manos privadas que buscan el mayor lucro posible la disciplina urbanística que están obligadas a desarrollar.

También señala que el urbanismo valenciano incumple varias directivas europeas. La primera, y por la que se ha abierto un procedimiento de infracción, es la Directiva comunitaria sobre contratación pública. Además, existe la posibilidad de que se esté infringiendo la Directiva sobre evaluación del impacto ambiental, la Directiva marco sobre las aguas, la Directiva sobre aguas residuales, la Directiva Hábitats, la Directiva sobre Aves y la Directiva sobre el blanqueo de capitales. A todo ello, resaltan, se añade la infracción de las disposiciones de la Carta de los Derechos Fundamentales y del propio Tratado de la Unión Europea.

Las recomendaciones del informe son:

- que las normas futuras respeten, tanto en el fondo como en la forma, los derechos de los propietarios y que los proyectos de urbanismo integren con especial cuidado las preocupaciones sobre desarrollo sostenible, medio ambiente y ecología;
- la inclusión en la nueva ley de una definición clara del concepto de "interés público" que descarte toda posibilidad de que una expropiación pueda utilizarse para la promoción de intereses privados;

⁴ Document de treball sobre la missió d'investigació a Madrid, la Comunitat Valenciana i Andalusia del 27 de febrer al 3 de març de 2007. Comissió de Peticions del Parlament Europeu. DT/660551ES.doc. 28/03/07.

⁴ Documento de Trabajo sobre la misión de investigación en Madrid, la Comunidad Valenciana y Andalusia del 27 de febrero al 3 de marzo de 2007. Comisión de Peticiones del Parlamento Europeo. DT/660551ES.doc. 28/03/07.

- l'establiment de criteris obligatoris per al càlcul d'indemnitzacions en els casos d'expropiació;
- la revisió en profunditat de les bases de selecció de l'agent urbanitzador, així com del procediment d'adjudicació de contractes públics;
- l'adopció de mesures que garanteixin que qualsevol propietari afectat per un pla d'urbanització sigui informat de manera efectiva i en el moment oportú;
- la creació d'una oficina de reclamacions per part de les autoritats locals i del Govern regional valencià que disposi de l'assistència del Defensor del Poble (síndic de greuges).

La resposta per part de les administracions valencianes a aquestes qüestions tan greus va oscil·lar entre el menyspreu i el tracte incorrecte que van donar als eurodiputats durant la seva visita, fins i tot amb insults i manifestacions de descredat.

El conseller de Territori i Habitatge, Esteban González Pons, va comparar la visita dels europarlamentaris amb el treball "de dos ciutadans de l'imperi britànic que decideixen passejar-se per les colònies per veure com vivien els bons salvatges". A més, va assenyalar que la Generalitat no "faria res" després de conèixer l'informe, que va qualificar de "molt perjudicial i embogidament exagerat". També va posar en dubte l'existència de les 15.000 denúncies presentades per ciutadans afectats per l'urbanisme valencià.^{iv}

L'informe dels europarlamentaris no és l'únic treball que denuncia la insostenibilitat del model urbanístic valencià. L'estudi *Contribució a l'estudi dels canvis d'ús del sòl a la Comunitat Valenciana*, de la Universitat Politècnica de València, elaborat per experts urbanístics i economistes i avalat pel Comitè Econòmic i Social (CES), confirma la forta pres-

- el establecimiento de criterios obligatorios para el cálculo de indemnizaciones en los casos de expropiación;
- la revisión en profundidad de las bases de selección del agente urbanizador, así como del procedimiento de adjudicación de contratos públicos;
- la adopción de medidas que garanticen que todo propietario afectado por un plan de urbanización sea informado de forma efectiva y a su debido tiempo;
- la creación de una oficina de reclamaciones por parte de las autoridades locales y del Gobierno regional valenciano que cuente con la asistencia del Defensor del Pueblo (Síndic de Greuges).

La respuesta por parte de las administraciones valencianas a tan graves cuestiones osciló entre el desprecio a las mismas y el trato incorrecto que dieron a los eurodiputados durante su visita, incluidos insultos y manifestaciones de descredato.

El Conseller de Territorio y Vivienda, Esteban González Pons, comparó la visita de los europarlamentarios con el trabajo "de dos ciudadanos del imperio británico que deciden pasearse por las colonias para ver cómo vivían los buenos salvajes". Además, señaló que la Generalitat no iba a "hacer nada" tras conocer el informe, que calificó como "muy dañino y enloquecidamente exagerado". También puso en duda la existencia de las 15.000 denuncias presentadas por ciudadanos afectados por el urbanismo valenciano.^{iv}

El informe de los europarlamentarios no es el único trabajo que denuncia la insostenibilidad del modelo urbanístico valenciano. El estudio *Contribución al estudio de los cambios de uso del suelo en la Comunidad Valenciana*, de la Universidad Politècnica de Valencia, elaborado por expertos urbanísticos y

sió que exerceix la construcció sobre el medi rural i revela la conversió del 25% del sòl agrícola en paisatge de ciment i maons a nombrosos municipis, tant de l'interior com del litoral. Dels casos analitzats, destaca el de Torrevejea, en què la reducció de la superfície de cultiu agrícola i forestal en favor del desenvolupament urbanístic és de fins a un 1.600% en les dues últimes dècades.

El **Pla d'Acció Territorial del Litoral** de la Comunitat Valenciana, l'exposició pública del qual va finalitzar l'any passat, encara no disposa de l'aprovació definitiva, de manera que acumula un retard de cinc anys des que es va presentar.

La **Llei d'ordenació del territori i protecció del paisatge (LOTTP)** va ser presentada el passat mes d'agost. Introdueix algunes limitacions a la construcció sobre penya-segats, crestes de muntanyes o zones amb pendents superiors al 50%, i obliga que els plans generals dels municipis, així com els programes d'actuació urbanística, vagin acompanyats d'un estudi del paisatge. La norma no té caràcter retroactiu.

Tanmateix, el **Reglament de l'ordenació i gestió territorial i urbanística** aprovat el passat mes d'abril rebaixa el nivell de protecció de la LOTTP, ja que redueix l'obligació de cedir als ajuntaments un metre quadrat de sòl no urbanitzable per cada metre quadrat de sòl reclassificat. A més, elimina l'obligatorietat de disposar d'un informe favorable sobre la disponibilitat de recursos hídrics, ja que desapareix la paraula "favorable".

Més de cent plataformes cíviques van exigir al Govern valencià l'aplicació d'una **moratòria urbanística** que suspengui o paralitzi els projectes urbanístics que no hagin acreditat la transparència informativa, l'acord previ amb els ciutadans i els impactes ambientals i culturals. Les peticions de moratòria urbanística han estat reiterades també per altres col·lectius com Greenpeace o l'associació Abusos Urbanístics No (AUN), així com per diferents formacions polítiques.

La Conselleria de Territori i Habitatge ha començat un programa per eradicar els habitatges il·legals del territori valencià a través d'un conveni amb l'Institut Cartogràfic Valencià. Mitjançant la recopilació de fotografies aèries i la seva comparació amb d'altres que van ser preses fa dos anys es detectaran les il·legalitats comeses. La Conselleria es compromet a iniciar expedients sancionadors per començar, en sis mesos, amb la demolició dels habitatges il·legals, motiu pel qual s'ha creat el Servei d'Inspecció i Control de la Legalitat Urbanística. En cas que les construccions estiguin emparades pels ajuntaments i es neguin a anular la llicència, s'iniciarà un recurs davant els tribunals.

I és que la proliferació d'habitatges il·legals al territori valencià ha augmentat en els últims anys.

economistas y avalado por el Comité Económico y Social (CES), confirma la fuerte presión que ejerce la construcción sobre el medio rural y revela la conversión del 25% del suelo agrícola en paisaje de cemento y ladrillos en numerosos municipios, tanto del interior como del litoral. De los casos analizados, destaca el de **Torrevejea**, donde la reducción de la superficie de cultivo agrícola y forestal en favor del desarrollo urbanístico es de hasta un 1.600% en las dos últimas décadas.

El **Plan de Acción Territorial del Litoral** de la Comunidad Valenciana, cuya exposición pública finalizó el año pasado, todavía no cuenta con la aprobación definitiva, con lo que acumula un retraso de cinco años desde que se presentó.

La **Ley de Ordenación del Territorio y Protección del Paisaje (LOTTP)** fue presentada el pasado mes de agosto. Introduce algunas limitaciones a la construcción sobre acantilados, crestas de montañas o zonas con pendientes superiores al 50% y obliga a que los planes generales de los municipios, así como los programas de actuación urbanística, vayan acompañados de un estudio de paisaje. La norma no tiene carácter retroactivo.

Sin embargo, el **Reglamento de la Ordenación y Gestión Territorial y Urbanística** aprobado el pasado mes de abril rebaja el nivel de protección de la LOTTP, ya que reduce la obligación de ceder a los ayuntamientos un metro cuadrado de suelo no urbanizable por cada metro cuadrado de suelo reclasificado. Además, elimina la obligatoriedad de contar con un informe favorable sobre la disponibilidad de recursos hídricos, ya que desaparece la palabra "favorable".

Más de cien plataformas cívicas exigieron al Gobierno valenciano la aplicación de una **moratoria urbanística** que suspenda o paralice los proyectos urbanísticos que no hayan acreditado la transparencia informativa, el acuerdo previo con los ciudadanos y los impactos ambientales y culturales. Las peticiones de moratoria urbanística han sido reiteradas también por otros colectivos como Greenpeace o la asociación Abusos Urbanístico No (AUN), así como por diferentes formaciones políticas.

La Conselleria de Territorio y Vivienda ha comenzado un programa para erradicar las viviendas ilegales del territorio valenciano a través de un convenio con el Instituto Cartográfico Valenciano. Mediante la recopilación de fotografías aéreas y su comparación con otras tomadas hace dos años se detectarán las ilegalidades cometidas. La Conselleria se compromete a iniciar expedientes sancionadores para, en seis meses, comenzar con la demolición de las viviendas ilegales, para lo que se ha creado el Servicio de Inspección y Control de la Legalidad Urbanística. En el caso de que las construcciones estén amparadas por los ayuntamientos, si éstos se niegan a anular la licencia, se iniciará un recurso en los tribunales.

Y es que la proliferación de viviendas ilegales en el territorio valenciano se ha acrecentado en los últimos años.

HABITATGES IL·LEGALS AL LITORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA • VIVIENDAS ILEGALES EN EL LITORAL DE LA COMUNIDAD VALENCIANA

Almassora. Castelló	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nucli d'habitatges il·legals a la desembocadura del riu Mijares Núcleo de viviendas ilegales en la desembocadura del río Mijares
Benidorm. Alacant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'Ajuntament ha deixat caducar més de mil expedients d'infracció de la disciplina urbanística El ayuntamiento ha dejado caducar más de mil expedientes de infracción de la disciplina urbanística
Castelló	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.000 habitatges il·legals a la Marjalera. Un acord entre l'Ajuntament i la Generalitat en legalitzarà 2.000 3.000 viviendas ilegales en la Marjalera. Un acuerdo entre el ayuntamiento y la Generalitat legalizará 2.000 ▪ 300 construccions il·legals al camí El Serradal 300 construcciones ilegales en el camino El Serradal ▪ 500 habitatges il·legals en sòl no urbanitzable 500 viviendas ilegales sobre suelo no urbanizable
La Vila Joiosa. Alacant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.000 habitatges il·legals en sòl no urbanitzable 2.000 viviendas ilegales en suelo no urbanizable
Nules. Castelló	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nombre indeterminat d'habitatges il·legals Número indeterminado de viviendas ilegales
Orihuela. Alacant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Entre 20.000 i 30.000 habitatges il·legals. La Fiscalia n'investiga 8.000 Entre 20.000 y 30.000 viviendas ilegales. 8.000 están siendo investigadas por la Fiscalía ▪ La Fiscalia Anticorrupció ha denunciat l'alcalde, José Manuel Medina, per nombrosos casos de construccions en sòls no urbanitzables de protecció especial La Fiscalía Anticorrupción ha denunciado al alcalde en ese momento, José Manuel Medina, por numerosos casos de construcciones en suelos no urbanizables de especial protección
Oropesa. Castelló	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 600 apartaments il·legals en sòl per a ús exclusiu de càmpings. L'Ajuntament tramita la construcció de 300 habitatges més a la mateixa zona 600 apartamentos ilegales en suelo para uso exclusivo de campings. El ayuntamiento tramita la construcción de 300 viviendas más en la misma zona
Sant Miquel de les Salines. Alacant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onze projectes urbanístics il·legals amb més de 200 habitatges afectats denunciats per l'Associació de Veïns de Sant Miquel Arcàngel davant la Fiscalia Anticorrupció Once proyectos urbanísticos ilegales con más de 200 viviendas afectadas denunciados por la Asociación de Vecinos de San Miguel Arcángel ante la Fiscalía Anticorrupción ▪ El projecte "Els hivernacles" s'ha apropiat de 30.000 metres quadrats de sòl públic destinat a la construcció de zones verdes per construir 250 habitatges més dels 1.582 previstos El proyecto "Los Invernaderos" se ha adueñado de 30.000 metros cuadrados de suelo público destinado a la construcción de zonas verdes para construir 250 viviendas más de las 1.582 previstas
Sueca. València	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'alcalde actual, Salvador Gil, intentava construir 25 habitatges al Parc Natural de l'Albufera, projectats pel despatx d'arquitectes al qual pertany. El TSJ ha decidit en contra de la seva construcció El alcalde en ese momento, Salvador Gil, intentaba construir 25 viviendas en el Parque Natural de la Albufera, proyectadas por el despacho de arquitectos al que pertenece. El TSJ ha fallado en contra de su construcción

La Fiscalia de València va investigar l'any passat 43 denúncies relacionades amb l'ordenació del territori. Es van incoar diligències sobre 37.

El projecte de **Llei reguladora dels camps de golf**⁵ presentat per l'executiu valencià no planteja les qüestions més importants relacionades amb l'elevat consum de sòl i aigua que suposen i altres problemes que provoquen, com la contaminació. L'únic que fa aquesta llei és allunyar els habitatges uns 300 metres del camp de golf, però la resta seguirà igual o pitjor, ja que planteja la tramitació separada dels camps de golf i els habitatges associats. També planteja autoritzar la construcció de camps de golf a tot el territori, fins i tot en sòl protegit. Es tracta més aviat de consolidar el binomi segones residències-golf, que serveix per perpetuar un model d'especulació urbanística cada vegada més estès al litoral.

La Fiscalía de Valencia investigó el año pasado 43 denuncias relacionadas con la ordenación del territorio. Se incoaron diligencias sobre 37.

El proyecto de **Ley reguladora de los campos de golf**⁵ presentado por el Ejecutivo valenciano no plantea las cuestiones más importantes relacionadas con el elevado consumo de suelo y agua que suponen y otros problemas que provocan, como la contaminación. Lo único que hace esta Ley es alejar las viviendas unos 300 metros del campo de golf, pero el resto seguirá igual o peor, ya que plantea la tramitación separada de los campos de golf y las viviendas asociadas. También plantea autorizar la construcción de campos de golf en todo el territorio, incluso en suelo protegido. Se trata más bien de asentar el binomio segundas residencias-golf que está sirviendo para perpetuar un modelo de especulación urbanística cada vez más extendido en el litoral.

⁵ Llei 9/2006, de 5 de desembre, reguladora de camps de golf a la Comunitat Valenciana, publicada al BOE núm. 19 del 22 de gener de 2007. Pàgina 2.936.

⁵ Ley 9/2006, de 5 de diciembre, reguladora de campos de golf en la Comunidad Valenciana, publicada en el BOE nº 19 del 22 de enero 2007. Página 2.936.

Fins a un total de 43 projectes d'urbanitzacions amb camp de golf, que es trobaven en tramitació abans de l'aprovació de la llei, no se n'hauran d'adaptar.

De les 542 localitats de la Comunitat Valenciana, 123 aspiren a requalificar com a sòl urbanitzable 67,2 milions de metres quadrats a València, 68 milions a Castelló i 59,3 milions a Alacant. En total, 194,5 milions de metres quadrats de sòl rústic.

Hasta un total de 43 proyectos de urbanizaciones con campo de golf, que se encontraban en tramitación antes de la aprobación de la Ley, no tendrán que adaptarse a ella.

De las 542 localidades de la Comunidad Valenciana, 123 aspiran a recalificar como suelo urbanizable 67,2 millones de metros cuadrados en Valencia, 68 millones en Castellón y 59,3 millones en la provincia de Alicante. En total, 194,5 millones de metros cuadrados de suelo rústico.

PLANS URBANÍSTICS AL LITORAL VALENCIÀ

LOCALITAT	PROJECTE	HABITANTS	AUGMENT POBLACIÓ*
Torreblanca. Castelló	▪ 46.389 nous habitatges. 1.700.000 m ² a requalificar	5.650	2.320%
Oropesa. Castelló	▪ 47.800 habitatges, 7.500 places hoteleres i tres camps de golf	7.200	1.860%
Guardamar del Segura. Alacant	▪ 38.680 nous habitatges proposats al seu pla urbanístic	13.100	826%
El Puig. València	▪ 17.136 nous habitatges. Requalificació de més de 6,8 milions de m ² per construir prop de 10.000 habitatges en una macrourbanització amb camp de golf a primera línia de platja	8.000	600%
El Campello. Alacant	▪ El nou PGOU preveu 30.000 noves vivendes	24.674	340%
La Vila Joiosa. Alacant	▪ El nou PGOU planteja 25.671 nous habitatges, als quals cal sumar 9.262 del PGOU de 1999	29.250	334%
Orihuela. Alacant	▪ 67.000 nous habitatges	78.000	196%
Almenara. Castelló	▪ PAI Platja: urbanització de 700.000 m ² a càrrec de promotores entre les quals figuren Astroc o Lubasa. 3.400 habitatges	5.000	190%
Cullera. València	▪ Manhattan de Cullera: 33 torres de 25 altures per a 4.880 habitatges, dos hotels de 40 altures i un port esportiu i pesquer amb 700 amarratges a la desembocadura del Xúquer ▪ PAI Brosquil (sectors 9, 10 y 11): 4.000 vivendes, hotels i zones comercials ▪ Segon PAI Brosquil. 4.000 vivendes i dos camps de golf. Promotor: Francisco Roig	23.200	155%
Tavernes de la Valldigna. València	▪ PAI Vall del Mar i PAI Granata Golf. 5.500 habitatges i tres camps de golf sobre 6,7 milions de m ² de sòl rústic no urbanitzable (requalificat). Promotor: Bancaja	17.300	89%
Pilar de l'Horadada. Alacant	▪ PAI Pinar de Lo Romero: un camp de golf i 5.200 habitatges en 2,8 milions de m ² ▪ PAI Pilar de l'Horadada Golf: 1.400 habitatges en 1,5 milions de m ² , dels quals 600.000 estan dins el Parc Natural de la Serra d'Escalona ▪ Total: 6.600 habitatges	21.000	88%
Altea. Alacant	▪ Projecte d'urbanització al riu Algar: 5.755 habitatges, quatre hotels i un camp de golf en sòl agrícola protegit (requalificat). Promotora: Altea Futuro, SL (Julio Iglesias i Grup Ballester)	21.150	76%
Sant Miquel de les Salines. Alacant	▪ Projecte d'urbanització "Els hivernacles": 1.582 habitatges. Apropiació de sòl públic	6.600	67%
Benicàssim. Castelló	▪ PAI Benicàssim Golf: 2.500 habitatges i un camp de golf	16.600	42%
L'Alfàs del Pi. Alacant	▪ Dos plans urbanístics per construir 2.200 habitatges	16.850	37%
Pego. Alacant	▪ Projecte de construcció de 1.400 habitatges i un camp de golf a Sorells	10.780	36%
Almassora. Castelló	▪ 2.000 nous habitatges en una extensió de 857.000 m ²	19.700	29%
Torreveija. Alacant	▪ Projecte d'urbanització de "La Coronelita": requalificació de 290.000 m ² a l'entorn de la Llacuna de Torreveija per construir 1.300 habitatges ▪ Pla Parcial del Sector Nord de Torreveija: 3.149 habitatges ▪ 2.142 habitatges i un hotel al costat del PN de les Llacunes de La Mata i Torreveija	92.000	20%
Alacant	▪ Pla Rabassa: 15.000 habitatges en 1,4 milions de m ²	322.500	13%

Fonts: Información, Levante, Mediterráneo, Las Provincias, Wikipedia, Institut Nacional d'Estadística, El País, ABC, El Mundo, 20 minutos

* El càlcul està realitzat assumint 2,8 persones per habitatge (mitjana entre la composició familiar actual i la prevista d'aquí a deu anys). La nova Llei del sòl permet un augment màxim de la població del 20%.

PLANES URBANÍSTICOS EN EL LITORAL VALENCIANO			
LOCALIDAD	PROYECTO	HABITANTES	AUMENTO POBLACIÓN*
Torreblanca. Castellón	▪ 46.389 nuevas viviendas. 1.700.000 m ² a recalificar	5.650	2.320%
Oropesa. Castellón	▪ 47.800 viviendas, 7.500 plazas hoteleras y tres campos de golf	7.200	1.860%
Guardamar del Segura. Alicante	▪ 38.680 nuevas viviendas propuestas en su plan urbanístico	13.100	826%
El Puig. Valencia	▪ 17.136 nuevas viviendas. Recalificación de más de 6,8 millones de m ² para construir cerca de 10.000 viviendas en una macroubanización con campo de golf en primera línea de playa	8.000	600%
El Campello. Alicante	▪ El nuevo PGOU prevé 30.000 nuevas viviendas	24.674	340%
La Vila Joiosa. Alicante	▪ El nuevo PGOU plantea 25.671 nuevas viviendas a las que hay que sumar 9.262 del PGOU de 1999	29.250	334%
Orihuela. Alicante	▪ 67.000 nuevas viviendas	78.000	196%
Almenara. Castellón	▪ PAI Playa: urbanización de 700.000 m ² a cargo de promotoras entre las que figuran Astroc o Lubasa. 3.400 viviendas	5.000	190%
Cullera. Valencia	▪ Manhattan de Cullera: 33 torres de 25 alturas para 4.880 viviendas, dos hoteles de 40 alturas y un puerto deportivo y pesquero con 700 amarres en la desembocadura del Júcar ▪ PAI Brosquil (sectores 9, 10 y 11): 4.000 viviendas, hoteles y zonas comerciales ▪ Segundo PAI Brosquil. 4.000 viviendas y dos campos de golf. Promotor: Francisco Roig	23.200	155%
Tavernes de la Valldigna. Valencia	▪ PAI Vall del Mar y PAI Granata Golf. 5.500 viviendas y tres campos de golf sobre 6,7 millones de m ² de suelo rústico no urbanizable (recalificado). Promotor: Bancaja	17.300	89%
Pilar de la Horadada. Alicante	▪ PAI Pinar de Lo Romero: un campo de golf y 5.200 viviendas en 2,8 millones de m ² . ▪ PAI Pilar de la Horadada Golf: 1.400 viviendas en 1,5 millones de m ² , de los que 600.000 están en la Sierra Escalona, dentro del futuro parque natural ▪ Total: 6.600 viviendas	21.000	88%
Altea. Alicante	▪ Proyecto de urbanización en el Río Algar: 5.755 viviendas, cuatro hoteles y un campo de golf en suelo agrícola protegido (recalificado). Promotora: Altea Futuro SL (Julio Iglesias y Grupo Ballester)	21.150	76%
San Miguel de Salinas. Alicante	▪ Proyecto de urbanización "Los Invernaderos": 1.582 viviendas. Apropiación de suelo público	6.600	67%
Benicassim. Castellón	▪ PAI Benicassim Golf: 2.500 viviendas y un campo de golf	16.600	42%
L'Alfàs del Pi. Alicante	▪ Dos planes urbanísticos para construir 2.200 viviendas	16.850	37%
Pego. Alicante	▪ Proyecto de construcción de 1.400 viviendas y un campo de golf en Sorells	10.780	36%
Almassora. Castellón	▪ 2.000 nuevas viviendas en una extensión de 857.000 m ²	19.700	29%
Torreveija. Alicante	▪ Proyecto de urbanización de "La Coronelita": recalificación de 290.000 m ² en el entorno de la Laguna de Torreveija para construir 1.300 viviendas ▪ Plan Parcial del Sector Norte de Torreveija: 3.149 viviendas ▪ 2.142 viviendas y un hotel junto al PN de las Lagunas de La Mata y Torreveija	92.000	20%
Alicante	▪ Plan Rabassa: 15.000 viviendas en 1,4 millones de m ²	322.500	13%

Fuentes: Información, Levante, Mediterráneo, Las Provincias, Wikipedia, Instituto Nacional de Estadística, El País, ABC, El Mundo, 20 minutos.

El Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana ha establert, mitjançant una sentència, que ha d'existir un informe que garanteixi el subministrament d'aigua per aprovar cada nova urbanització. La interlocutòria correspon a una denúncia de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX) contra el poble valencià d'Ador, situat a l'interior a set quilòmetres de Gandia, i anul·la el seu pla urbanístic, aprovat per la Conselleria de Territori i Habitatge.

El Govern central ha recorregut ja una dotzena d'actuacions urbanístiques a diferents poblacions valencianes sota la premissa que no tenen assegurat el subministrament d'aigua. Es tracta de projectes mastodòntics com el denominat "Manhattan" de Cullera, a la desembocadura del riu Xúquer.

El Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana ha establecido mediante una sentencia la necesaria existencia de un informe que garantice el suministro de agua para aprobar cada nueva urbanización. El auto corresponde a una denuncia de la Confederación Hidrográfica del Júcar (CHJ) contra el pueblo valenciano de Ador, situado en el interior a siete kilómetros de Gandía, y anula su plan urbanístico, aprobado por la Conselleria de Territorio y Vivienda.

El Gobierno central ha recurrido ya una docena de actuaciones urbanísticas en diferentes poblaciones valencianas por no tener asegurado el suministro de agua. Se trata de proyectos mastodónticos como el denominado "Manhattan" de Cullera, en la desembocadura del río Júcar.

6 El cálculo está realizado asumiendo 2,8 personas por vivienda (promedio entre la composición familiar actual y la prevista dentro de diez años). La nueva Ley del Suelo permite un aumento de la población máximo del 20%.

A més, la CHJ ha emés un informe negatiu sobre 17 projectes urbanístics als anys 2006 i 2007, dels quals es troben al litoral:

PROJECTES URBANÍSTICS AL LITORAL AMB INFORME NEGATIU DE LA CHJ

LOCALITAT	PROJECTE
Alicant	Pla Parcial Sector "El Churri-Pinoso".
Orihuela	Pla Parcial Sector "Parque Comercial Las Playas".
Orihuela	Pla Parcial i Estudi d'inundabilitat del Sector Molino Ciudad.
Torrevieja	Pla Parcial Sector S-29 La Ceñuela-Torrevieja

Castelló

La costa de Castelló està sotmesa a una de les taxes de regressió del litoral més acusades de tota la geografia espanyola. La seva morfologia plana la fa especialment vulnerable, i fa necessari pensar sobre les actuacions que autoritzen, principalment en forma de milers d'edificacions.

Els experts coincideixen a assenyalar que el model turístic de Castelló evidencia un clar augment de la insostenibilitat. S'aposta per la proliferació de camps de golf associats a segones residències, que en total sumen 37 projectes amb prop de 35.000 habitatges associats i set camps de golf en 19,8 milions de metres quadrats. Tot això, sense comptar amb Marina d'Or-Golf, que aporta uns altres 19 milions de metres quadrats, una oferta que suposaria 220.000 nous residents a la província.

L'Ajuntament de **Benicarló** planeja convertir en urbanitzables terrenys afectats per la protecció que determina la Llei de costes en els primers 100 metres des de la línia marítim terrestre i d'altres afectats per risc d'inundació i inclosos al Pla d'Acció Territorial de Caràcter Sectorial de Prevenció del Risc d'Inundació (PATRICOVA).

La Conselleria de Territori i Habitatge ha paralitzat els plans de canalització del riu Sant Miquel, inclòs al catàleg de zones humides de la Comunitat Valenciana. Amb això s'esvaeixen les possibilitats de desenvolupament dels nou projectes urbanístics de la zona de Capicorb, a l'àrea litoral d'**Alcalà de Xivert-Alcossebre**. Els plans comprenien una superfície de 1.200.000 metres quadrats.

El Govern central es planteja dur davant els tribunals el PAI Benicàssim Golf, al municipi de **Benicàssim**, que planteja la construcció de 2.500 habitatges i un camp de golf sense aportar el necessari informe positiu de la confederació hidrogràfica que garanteixi el subministrament d'aigua. El projecte suposaria un augment de la població actual d'un 42%.

A **Burriana**, els plans de l'Ajuntament de la localitat passen per requalificar 700.000 metres quadrats de sòl prop del

Además, la CHJ ha emitido un informe negativo sobre 17 proyectos urbanísticos en los años 2006 y 2007, de los cuales se encuentran en el litoral:

PROYECTOS URBANÍSTICOS EN EL LITORAL CON INFORME NEGATIVO DE LA CHJ

LOCALIDAD	PROYECTO
Alicante	Plan Parcial Sector "El Churri-Pinoso"
Orihuela	Plan Parcial Sector "Parque Comercial Las Playas"
Orihuela	Plan Parcial y Estudio de inundabilidad del Sector Molino Ciudad
Torrevieja	Plan Parcial Sector S-29 La Ceñuela-Torrevieja

Castellón

La costa de Castellón está sometida a una de las tasas de regresión del litoral más acusadas de toda la geografía española. Su morfología plana la hace especialmente vulnerable, y hace necesario que se recapacite sobre las actuaciones que están autorizando, principalmente en forma de miles de edificaciones.

Los expertos coinciden en señalar que el modelo turístico de Castellón evidencia un claro aumento de la insostenibilidad. Se apuesta por la proliferación de campos de golf asociados a segundas residencias, que en total suman 37 proyectos con cerca de 35.000 viviendas asociadas y siete campos de golf en 19,8 millones de metros cuadrados. Todo ello, sin contar con Marina d'Or-Golf que aporta otros 19 millones de metros cuadrados, una oferta que supondría 220.000 nuevos residentes en la provincia.

El Ayuntamiento de **Benicarló** planea convertir en urbanizables terrenos afectados por la protección que determina la Ley de Costas en los primeros 100 metros desde la línea marítimo-terrestre y otros afectados por riesgo de inundación e incluidos en el Plan de Acción Territorial de Carácter Sectorial de Prevención del Riesgo de Inundación (PATRICOVA).

La Conselleria de Territorio y Vivienda ha paralizado los planes de encauzamiento del río San Miguel, incluido en el Catálogo de Zonas Húmedas de la Comunidad Valenciana. Con ello se desvanecen las posibilidades de desarrollo de los nueve proyectos urbanísticos de la zona de Capicorb, en el área litoral de **Alcalà de Xivert-Alcossebre**. Los planes abarcaban una superficie de 1.200.000 metros cuadrados.

El Gobierno central se plantea llevar ante los tribunales el PAI Benicassim Golf, en el municipio de **Benicassim**, que plantea la construcción de 2.500 viviendas y un campo de golf sin aportar el necesario informe positivo de la confederación hidrográfica que garantice el suministro de agua. El proyecto supondría un aumento de la población actual de un 42%.

© GREENPEACE-GL VALENCIA

litoral mitjançant el denominat PAI Pedrera Port, malgrat l'existència d'un informe jurídic contrari a aquesta adjudicació. Diverses empreses immobiliàries van comprar sòl rústic fins a sis mesos abans de la requalificació dels terrenys. El PSPV d'aquesta localitat s'ha querellat contra l'alcalde actual, Alfonso Ferrada, el regidor d'Urbanisme, Javier Perelló, i l'empresari que va obtenir l'adjudicació, Carlos Esteve, per un presumpte delictes de prevaricació i contra l'ordenació del territori.

El Grup per a l'Estudi i la Conservació dels Espais Naturals (GECEN) ha denunciat davant la Fiscalia l'alcalde de **Nules** per un possible delictes contra l'ordenació del territori, i per prevaricació per permetre un total de 42 construccions il·legals al marjal d'aquesta localitat.

L'Ajuntament d'**Almenara** aprovava una moció l'any passat que sol·licitava al Ministeri de Medi Ambient que no demolís 97 habitatges que ocupen la zona de servitud de protecció del domini públic marítim terrestre.

I no és l'únic municipi amb habitatges ubicats en domini públic marítim terrestre:

En **Burriana**, los planes del ayuntamiento de la localidad pasan por recalificar 700.000 metros cuadrados de suelo cerca del litoral mediante el denominado PAI Pedrera Port, pese a la existencia de un informe jurídico contrario a dicha adjudicación. Varias empresas inmobiliarias compraron suelo rústico hasta seis meses antes de la recalificación de los terrenos. El PSPV de esta localidad se ha querellado contra el alcalde en ese momento, Alfonso Ferrada, el concejal de Urbanismo, Javier Perelló, y el empresario que obtuvo la adjudicación, Carlos Esteve, por un presunto delito de prevaricación y contra la ordenación del territorio.

El Grupo para el Estudio y Conservación de los Espacios Naturales (GECEN) ha denunciado ante la Fiscalía al alcalde de **Nules** por un posible delito contra la ordenación del territorio y por prevaricación por permitir un total de 42 construcciones ilegales en el marjal de esta localidad.

El Ayuntamiento de **Almenara** aprobaba una moción el año pasado solicitando al Ministerio de Medio Ambiente que no demoliera 97 viviendas que ocupan la zona de servidumbre de protección del dominio público marítimo terrestre.

Y no es el único municipio con viviendas ubicadas en dominio público marítimo terrestre:

HABITATGES EN DOMINI PÚBLIC MARÍTIM TERRESTRE • VIVIENDAS EN DOMINIO PÚBLICO MARÍTIMO TERRESTRE

LOCALITAT LOCALIDAD	HABITATGES AMB CONCESSIÓ D'OCUPACIÓ VIVIENDAS CON CONCESIÓN DE OCUPACIÓN	HABITATGES SENSE CONCESSIÓ D'OCUPACIÓ VIVIENDAS SIN CONCESIÓN DE OCUPACIÓN	TOTAL TOTAL
Nules	79	162	241
Almenara	52	45	97
Xilxes	15	78	93
Moncofa	60	31	91
Cabanes	0	71	71
Total	206	387	593

L'Ajuntament de **Cabanes** ha decidit autoritzar les obres del PAI Torre la Sal, que s'inicien amb la construcció de 500 habitatges en dos blocs d'apartaments, malgrat no tenir l'informe de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que garanteixi els recursos hídrics, requisit estipulat a la Declaració d'Impacte Ambiental que va autoritzar la Conselleria de Territori i Habitatge. La CHX investiga actualment si els treballs de construcció del PAI dessequen el marjal d'aquesta localitat i si afecten el Parc Natural del marjal de Cabanes-Torreblanca, fet que constituiria un delicte.

El Consell ha frenat l'execució dels **16 camps de golf** previstos a Castelló fins a després de les eleccions municipals i autonòmiques. Aquestes instal·lacions es reparteixen per les localitats d'Almenara, les Alqueries, Les Coves de Vinromà, Nules, Peñíscola (2), Sant Jordi (3), Sant Rafael, Vall d'Alba i Xilxes (2) i Món Il·lusió (3), situat entre Oropesa i Cabanes.

València

El Consell no sembla totalment decidit a protegir les més d'11.000 hectàrees d'horta valenciana de l'especulació urbanística. El pla de protecció del parc metropolità del Túria contempla la conservació de 9.000 hectàrees d'horta. Les 2.400 restants seran cedides per a la seva urbanització.

Els plans de l'Ajuntament d'**Alboraia** per a l'horta passen pel seu menyspreu més absolut, ja que pretén requalificar 1.200.000 metres quadrats d'horta que es mantenen en producció. Planteja traslladar un centre comercial situat a primera línia de la franja costanera de Port Saplaya a Vera, una zona d'horta situada al sud del municipi. Un cop desallotjats els terrenys en què s'assenta el centre comercial, aquests terrenys passarien a acollir 800 habitatges, dos hotels i nous amarraigues esportius. Els jutjats de València han admès a tràmit dos recursos interposats per Salvem l'Horta contra el procediment de licitació d'un soci privat que desenvolupa, juntament amb una empresa pública de l'Ajuntament, aquest pla d'urbanització, que té el beneplàcit de la Conselleria de Territori i Habitatge.

El **Parc Natural de l'Albufera** es veu assetjat pels maons. Al **Perellonet** ja s'ha aprovat la construcció del PAI sector Estribor-Escotilla de 208 habitatges en edificis de quatre altures, en lloc de cases unifamiliars com estava inicialment previst en el planejament urbanístic. Els habitatges s'alçaran molt a prop d'un conjunt dunar que, en teoria, serà protegit amb la qualificació de 5.085 metres quadrats com Espai Lliure.

La Conselleria de Territori i Habitatge ha donat via lliure al projecte Nou Mil·lenni a **Catarroja** per construir 12.000 habitatges impulsats per l'empresa Llanera i l'Institut Valencià de l'Habitatge (IVHSA).

Entre els projectes urbanístics recorreguts pel Govern central a causa de la carença de l'informe preceptiu de la

El Ayuntamiento de **Cabanes** ha decidido autorizar las obras del PAI Torre la Sal, que arrancan con la construcción de 500 viviendas en dos bloques de apartamentos, a pesar de no tener el informe de la Confederación Hidrográfica del Júcar que garantiza los recursos hídricos, requisito estipulado en la Declaración de Impacto Ambiental que autorizó la Conselleria de Territorio y Vivienda. La CHJ está investigando si los trabajos de construcción del PAI están desecando el marjal de esta localidad y si están afectando al Parque Natural del marjal de Cabanes-Torreblanca, lo que constituiría un delito.

El Consell ha frenado la ejecución de los **16 campos de golf** previstos en Castellón hasta después de las elecciones municipales y autonómicas. Estas instalaciones se reparten por las localidades de Almenara, les Alqueries, Les Coves de Vinromà, Nules, Peñíscola (2), Sant Jordi (3), San Rafael, Vall d'Alba y Xilxes (2) y Mundo Ilusión (3), situado entre Oropesa y Cabanes.

Valencia

El Consell no parece totalmente decidido a proteger las más de 11.000 hectáreas de huerta valenciana de la especulación urbanística. El plan de protección del parque metropolitano del Turia contempla la conservación de 9.000 hectáreas de huerta. Las 2.400 restantes serán cedidas para su urbanización.

Los planes del Ayuntamiento de **Alboraia** para la huerta pasan por su más absoluto desprecio, ya que pretende recalificar 1.200.000 metros cuadrados de huerta que se mantienen en producción. Plantea trasladar un centro comercial situado en primera línea de la franja costera de Port Saplaya a Vera, una zona de huerta situada al sur del municipio. Una vez desalojados los terrenos donde se asienta el centro comercial, éstos pasarían a acoger 800 viviendas, dos hoteles y nuevos amarres deportivos. Los juzgados de Valencia han admitido a trámite dos recursos interpuestos por Salvem l'Horta contra el procedimiento de licitación de un socio privado que desarrolla, junto con una empresa pública del ayuntamiento, este plan de urbanización, que cuenta con el beneplácito de la Conselleria de Territorio y Vivienda.

El **Parque Natural de La Albufera** se ve cercado por los ladrillos. En el **Perellonet** se ha aprobado ya la construcción del PAI sector Estribor-Escotilla de 208 viviendas en edificios de cuatro alturas, en lugar de casas unifamiliares como estaba inicialmente previsto en el planeamiento urbanístico. Las viviendas se levantarán muy cerca de un conjunto dunar que, en teoría, va a ser protegido con la calificación de 5.085 metros cuadrados como Espacio Libre.

La Consejería de Territorio y Vivienda ha dado vía libre al proyecto Nou Mil·lenni en **Catarroja** para construir 12.000 viviendas impulsadas por la empresa Llanera y el Instituto Valenciano de la Vivienda (IVVSA).

Entre los proyectos urbanísticos recurridos por el Gobierno central debido a la carencia del informe preceptivo de la confederación hidrográfica que asegure el suministro de agua

confederació hidrogràfica que asseguri el subministrament d'aigua, apareix el Pla de la Bega-Port, més conegut com el "Manhattan" de **Cullera**, que planteja construir 35 torres d'habitatges de fins a 25 pisos d'altura per a 4.880 habitatges, dos hotels de 40 altures i un port esportiu i pesquer de 700 amarres a la desembocadura del riu Xúquer a càrrec de Bancaja. El projecte es troba pendent d'aprovació definitiva, amb diversos informes oficials que alerten de les greus conseqüències ambientals del seu desenvolupament. De dur-se a terme, suposaria un augment d'un 59% de la població actual.

El Ministeri de Medi Ambient va perdre l'any passat la competència sobre 700 propietats ubicades en una franja de les costes d'**Oliva i Bellreguard** en caducar els expedients que tramitava. Costes haurà d'iniciar novament el procediment de delimitació sobre aquestes propietats situades a la zona de servitud del domini públic marítim terrestre. Un fet que contrasta significativament amb la política oficial del Ministeri d'acabar amb totes les construccions que ocupen el litoral "indegudament".⁷

La Plataforma pels Pobles de la Safor ha denunciat els plans de l'Ajuntament de **Piles** per urbanitzar l'última zona de costa verge d'aquest municipi, situada al sud de la platja de Miramar. La urbanització, formada per 100 habitatges en blocs d'apartaments a càrrec de l'empresa Albaida Urbana, SA, ocuparà una extensió de 25.000 metres quadrats ubicats darrere un cordó dunar protegit de 3.000 metres que l'ajuntament diu que respectarà. Darrere aquesta actuació actualment acaben les obres d'una urbanització que ocupa 300.000 metres quadrats.

A **Tavernes de la Valldigna**, els PAI Vall de la Mar i Granata Golf, impulsats per Bancaja, suposaran la requalificació d'una extensió de 6,7 milions de metres quadrats de sòl rústic no urbanitzable per construir 5.500 habitatges, tres camps de golf, un parc tecnològic, una marina esportiva i una dessaladora.

El Partit Popular de **Sueca** ha presentat una denúncia contra l'alcalde actual d'aquesta localitat, Salvador Gil, i dos arquitectes per presumptes delictes contra l'ordenació del territori, contra el medi ambient i prevaricació en permetre la construcció de 25 habitatges en uns terrenys que, per sentència, estan considerats com a sòl protegit del Parc Natural de l'Albufera.

A la ciutat de **València**, un dels projectes més polèmics ha estat el de l'Estadi de Mestalla del València Club de Futbol. La doble operació urbanística aprovada per l'ajuntament suposa l'enderroc del camp de futbol actual i la construcció als seus terrenys d'habitatges i comerços. Els consellers del club calculen un benefici d'entre 300 i 500 milions d'euros. A més, l'Ajuntament de València els cedeix una parcel·la de 89.000 metres d'edificabilitat que deixa de ser pública perquè es construeixi un nou estadi. La permuta del sòl per compensar el consistori per la nova parcel·la, així com els guanys d'altres activitats realitzades en aquest solar, són una incògnita.

aparece el Plan de la Bega-Puerto, más conocido como el "Manhattan" de **Cullera**, que plantea construir 33 torres de viviendas de hasta 25 pisos de altura para 4.880 viviendas, dos hoteles de 42 alturas y un puerto deportivo y pesquero de 700 amarres en la desembocadura del río Júcar a cargo de Bancaja. El proyecto se encuentra pendiente de aprobación definitiva, con varios informes oficiales que alertan de las graves consecuencias ambientales de su desarrollo. De llevarse a cabo, supondría un aumento de un 59% de la población actual.

El Ministerio de Medio Ambiente perdió el año pasado la competencia sobre 700 propiedades ubicadas en una franja de las costas de **Oliva y Bellreguard** al caducar los expedientes que tramitaba. Costas deberá iniciar nuevamente el procedimiento de deslinde sobre estas propiedades situadas en la zona de servidumbre del dominio público marítimo terrestre. Un hecho que contrasta significativamente con la política oficial del Ministerio de acabar con todas las construcciones que ocupan el litoral "indebidamente".⁷

La Plataforma pels Pobles de la Safor ha denunciado los planes del Ayuntamiento de **Piles** para urbanizar la última zona de costa virgen de este municipio, situada al sur de la playa de Miramar. La urbanización, formada por 100 viviendas en bloques de apartamentos a cargo de la empresa Albaida Urbana S.A., ocupará una extensión de 25.000 metros cuadrados ubicados detrás de un cordón dunar protegido de 3.000 metros que el ayuntamiento dice va a respetar. Detrás de esta actuación están terminando las obras de una urbanización que ocupa 300.000 metros cuadrados.

En **Tavernes de la Valldigna**, los PAIs Vall de la Mar y Granata Golf, impulsados por Bancaja, supondrán la recalificación de una extensión de 6,7 millones de metros cuadrados de suelo rústico no urbanizable para construir 5.500 viviendas, tres campos de golf, un parque tecnológico, una marina deportiva y una desaladora.

El Partido Popular de **Sueca** ha presentado una denuncia contra el alcalde de esta localidad en ese momento, Salvador Gil, y otros dos arquitectos por presuntos delitos contra la ordenación del territorio, contra el medio ambiente y prevaricación al permitir la construcción de 25 viviendas en unos terrenos que, por sentencia, están considerados como suelo protegido del Parque Natural de La Albufera.

Dentro de la ciudad de **Valencia**, uno de los proyectos más polémicos ha sido el del Estadio de Mestalla del Valencia Club de Fútbol. La doble operación urbanística aprobada por el ayuntamiento supone el derribo del campo de fútbol actual y la construcción en sus terrenos de viviendas y comercios. Los consejeros del Club calculan un beneficio de entre 300 y 500 millones de euros. Además, el Ayuntamiento de Valencia les cede una parcela de 89.000 metros de edificabilidad que deja de ser pública para que se construya un nuevo estadio. La permuta del suelo para compensar al consistorio por la nueva parcela, así como las ganancias de otras actividades realizadas en dicho solar, son una incògnita.

⁷ Aquesta política apareix recollida a la compareixença de la ministra de Medi Ambient al Senat el passat 5 de febrer de 2007.

⁷ Tal política aparece recogida en la comparecencia de la ministra de Medio Ambiente en el Senado el pasado 5 de febrero de 2007.

Alacant

L'urbanisme a Alacant es troba sota sospita. El passat mes d'agost, l'Agència Tributària sol·licitava informació detallada sobre els plans parcials, convenis urbanístics i llicències d'obra concedides per la Gerència Municipal d'Urbanisme d'Alacant durant el període 2001-2005.

Cap dels 25 PAI de la província d'Alacant aprovats pel Consell durant 2005 i 2006 van incloure el preceptiu informe de la confederació hidrogràfica competent (Xúquer o Segura) que assegurava la disponibilitat d'aigua per a les necessitats de la futura població, malgrat que així ho exigeix la Llei d'aigües.⁸ Dels 25 projectes urbanístics, només un, el PAI de la Serreta a La Núncia, disposa de l'informe, però és negatiu. Tot i això, va rebre l'aprovació definitiva de la Conselleria de Territori i Habitatge.

Algunes comarques com les de la **Marina Baixa** plantegen triplicar la seva població en els pròxims 15 anys si es duen a terme tots els plans urbanístics presentats pels seus 18 municipis, que comprenen una superfície de 45 milions de metres quadrats.

El **pla Rabassa**, a la ciutat d'Alacant, preveu construir 15.000 habitatges en 1,4 milions de metres quadrats. El pla, aprovat provisionalment l'abril de 2005, disposa de l'informe negatiu de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX) respecte a la garantia de subministrament d'aigua a la futura població, estimat en 5,5 hectòmetres cúbics l'any, ja que a la documentació aportada per l'ajuntament no es menciona l'origen d'aquesta aigua. La CHX assenyalava també al seu informe l'impacte negatiu de la macroubanització sobre la zona humida de les llacunes de Rabassa. Des de la Regidoria d'Urbanisme opinen que aquests inconvenients són "perfectament solucionables".

L'alcalde actual d'**Alacant**, Luis Díaz Alperi, i dos regidors, Sonia Castedo, d'Urbanisme, i Luis Concepción, de Trànsit, han estat acusats per la Fiscalia Anticorrupció de cometre presumptes delictes de prevaricació, tràfic d'influències, falsedat, malversació de cabals públics i apropiació indeguda en l'adjudicació de tres aparcaments subterranis a l'empresa Enrique Ortiz e Hijos.

També a Alacant, un jutjat d'instrucció ha obert diligències prèvies per la construcció d'un camp de futbol a **Fontcaient** a càrrec de l'Hèrcules Club de Futbol. L'obra es va començar a realitzar sense cap llicència, tot i que va ser autoritzada posteriorment de manera provisional per la Gerència Municipal d'Urbanisme. La denúncia, interposada per Amics de les Zones Humides del Sud i Ecologistes en Acció, es basa en l'absència de llicència i en la ubicació de les obres en sòl rústic.

El Ministeri de Medi Ambient va paralitzar l'any passat el Pla Especial de Protecció per a **Tabarca**, en contemplar projectes d'edificacions que envaeixen la servitud de protecció del domini públic marítim terrestre.

Alicante

El urbanismo en Alicante se encuentra bajo sospecha. El pasado mes de agosto la Agencia Tributaria solicitaba información detallada sobre los planes parciales, convenios urbanísticos y licencias de obra concedidas por la Gerencia Municipal de Urbanismo de Alicante durante el periodo 2001-2005.

Ni uno sólo de los 25 PAIs de la provincia de Alicante aprobados por el Consell en los años 2005 y 2006 incluyeron el preceptivo informe de la confederación hidrográfica competente (Júcar o Segura) asegurando la disponibilidad de agua para las necesidades de la futura población, a pesar de que así lo exige la Ley de Aguas.⁸ De los 25 proyectos urbanísticos sólo uno, el PAI de la Serreta en La Nuncia, cuenta con el informe, pero éste es negativo, a pesar de lo cual, recibió la aprobación definitiva de la Conselleria de Territorio y Vivienda.

Algunas comarcas como las de la **Marina Baixa** plantean triplicar su población en los próximos 15 años si se llevan a cabo todos los planes urbanísticos presentados por sus 18 municipios y que abarcan una superficie de 45 millones de metros cuadrados.

El **plan Rabassa**, en la ciudad de Alicante, prevé construir 15.000 viviendas en 1,4 millones de metros cuadrados. El plan, aprobado provisionalmente en abril de 2005, cuenta con el informe negativo de la Confederación Hidrográfica del Júcar (CHJ) respecto a la garantía de abastecimiento de agua a la futura población, estimado en 5,5 hectómetros cúbicos al año, ya que en la documentación aportada por el ayuntamiento no se cita el origen de esta agua. La CHJ señalaba también en su informe el impacto negativo de la macro urbanización sobre el humedal de las lagunas de Rabassa. Desde la Concejalia de Urbanismo opinan que estos reparos son "perfectamente subsanables" y el Consell considera el proyecto como un ejemplo de urbanismo sostenible.

El alcalde de **Alicante** en ese momento, Luis Díaz Alperi, y otros dos concejales, Sonia Castedo, de Urbanismo, y Luis Concepción, de Tráfico, han sido acusados por la Fiscalía Anticorrupción de cometer presuntos delitos de prevaricación, tráfico de influencias, falsedad, malversación de caudales públicos y apropiación indebida en la adjudicación de tres aparcamientos subterráneos a la empresa Enrique Ortiz e Hijos.

También en Alicante, un juzgado de instrucción ha abierto diligencias previas por la construcción de un campo de fútbol en **Fontcaient** a cargo del Hércules Club de Fútbol. La obra comenzó a realizarse sin licencia alguna, aunque fue autorizada posteriormente de manera provisional por la Gerencia Municipal de Urbanismo. La denuncia, interpuesta por Amigos de los Humedales del Sur y Ecologistas en Acción, se basa en la ausencia de licencia y en la ubicación de las obras sobre suelo rústico.

El Plan Especial de Protección para **Tabarca** fue paralizado el año pasado por el Ministerio de Medio Ambiente al contemplar

⁸ La Llei d'aigües, al seu article 25.4, reformat el 22 de juny de 2005, estableix l'obligatorietat d'emissió d'un informe per part de la confederació hidrogràfica en cas que els plans urbanístics plantegin noves demandes d'aigua. L'informe ha de pronunciar-se de manera expressa sobre l'existència o inexistència dels recursos hídrics necessaris.

⁸ La Ley de Aguas en su artículo 25.4, reformado el 22 de junio de 2005, establece la obligatoriedad de emisión de un informe por parte de la confederación hidrográfica en el caso de que los planes urbanísticos planteen nuevas demandas de agua. El informe debe pronunciarse de manera expresa sobre la existencia o inexistencia de los recursos hídricos necesarios.

El pla parcial Ponts del Riu Algar planteja la construcció de 5.775 habitatges i un camp de golf prop del llit del riu Algar, a **Altea**. El projecte ha estat aprovat per la Conselleria de Territori i Habitatge tot i desenvolupar-se sobre dos milions i mig de metres quadrats de sòl agrícola, situar-se al costat d'una zona humida protegida i ser zona inundable inclosa al Pla d'Acció Territorial Sobre la Prevenció del Risc d'Inundació. La promotora, Altea Futura, SL, que té entre els seus socis el cantant Julio Iglesias i el Grup Ballester, ja ha pagat a l'ajuntament sis milions d'euros. En les recents eleccions municipals, els votants han desallotjat al PP de l'alcaldia, provocant que el projecte estigui en l'aire. El projecte es troba a l'espera de l'informe de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer sobre la garantia de proveïment d'aigua.

A **Benidorm** queden pocs buits de litoral lliure però, indubtablement, els promotors s'afanyen a trobar-los. L'enderroc de les torres Colblanca, a Punta Llisera, ha acabat amb part de la runa al fons marí, a causa de la seva extrema proximitat a la vora del mar, malgrat l'ordre de paralització de les obres dictada pel Departament de Costes, que va ser completament desoïda. La demolició anirà seguida de la construcció de dues torres de 21 plantes d'apartaments a càrrec del Grup Ballester. El Ministeri de Medi Ambient ha sol·licitat l'anul·lació de la resolució de la Generalitat Valenciana que permet la seva construcció.

Les xifres del parc temàtic **Terra Mítica**, a Benidorm, segueixen sense quadrar. L'empresa gestora del parc arrossega un deute de 218 milions d'euros reclamats per més de 500 creditors i unes pèrdues acumulades de 120 milions, mentre es segueix investigant la trama de factures falses per defraudar més de quatre milions i mig d'euros. Per "sanejar" aquests comptes, el consell d'administració ha requalificat part de la reserva de sòl del parc per a un ús hotel·ler i residencial. Aquest terreny ha estat adquirit per 85 milions d'euros per l'empresa Enrique Ortiz e Hijos, que construirà 2.000 hotels

proyectos de edificaciones que invaden la servidumbre de protección del dominio público marítimo terrestre.

El Plan Parcial Puentes del Río Algar plantea la construcción de 5.775 viviendas y un campo de golf junto al cauce del río Algar en **Altea**. El proyecto ha sido aprobado por la Conselleria de Territorio y Vivienda a pesar de desarrollarse sobre dos millones y medio de metros cuadrados de suelo agrícola, situarse junto a un humedal protegido y ser zona inundable incluida en el Plan de Acción Territorial Sobre la Prevención del Riesgo de Inundación. La promotora, Altea Futura, SL, que cuenta entre sus socios con el cantante Julio Iglesias y el Grupo Ballester, ya ha pagado al ayuntamiento seis millones de euros. En las recientes elecciones municipales, los votantes han desalojado al PP de la alcaldía, por lo que el proyecto está en el aire. El proyecto se encuentra a la espera del informe de la Confederación Hidrogràfica del Júcar sobre la garantía de abastecimiento de agua.

En **Benidorm** quedan pocos huecos de litoral libre pero, indubtablemente, los promotores se afanan en encontrarlos. El derribo de las torres Colblanca, en Punta Llisera, ha acabado con parte de los escombros en el fondo marino, debido a su extrema proximidad al borde del mar, y a pesar de la orden de paralización de las obras dictada por el Departamento de Costas, que fue ignorada. La demolición irá seguida de la construcción de dos torres de 21 plantas de apartamentos a cargo del Grupo Ballester. El Ministerio de Medio Ambiente ha solicitado la anulación de la resolución de la Generalitat Valenciana que permite su construcción y ha anunciado su intención de expropiar los terrenos.

Las cifras del parque temático **Terra Mítica**, en Benidorm, siguen sin cuadrar. La empresa gestora del parque arrastra una deuda de 218 millones de euros reclamados por más de 500 acreedores y pérdidas acumuladas de 120 millones, mientras se sigue investigando la trama de facturas falsas para

L'URBANISME A ALTEA. ÀNGEL PÉREZ INIESTA: TÈCNIC PÚBLIC, PROMOTOR I ADVOCAT PRIVAT

El cap del Departament d'Urbanisme a l'Ajuntament d'Altea, Àngel Pérez Iniesta, està vinculat a diverses societats dedicades a la compra, venda, promoció, construcció, urbanització, explotació i rehabilitació de finques urbanes, industrials i terrenys amb seu a Altea. El tècnic realitza projectes i convenis urbanístics des de la societat Ciudades y Programas, SL, després dels quals ha d'informar jurídicament.

Pérez Iniesta és un dels redactors del pla parcial Ponts del Riu Algar de la mercantil Aldea Futura, el gerent de la qual fins al 2005 va ser José María Comín, soci de Pérez Iniesta a empreses com Medinvest Consult, SL, Euro Home, SL i Mediterrànea Blue Gate, SL, totes elles dedicades a la promoció immobiliària.

El cap d'Urbanisme ha sostingut amb els seus informes tota la tramitació del pla parcial d'urbanisme del riu Algar.

Fonts: Entrevista, El País.

apartament i un complex hotelier de luxe. El Ministeri de Medi Ambient no garanteix el proveïment de recursos hídrics al complex previst.

L'associació Abusos Urbanístics No (AUN) ha denunciat davant l'Ajuntament de **Benissa** l'execució d'unes obres il·legals a càrrec de l'alcalde actual d'aquesta localitat. Juan Bautista Roselló estaria construint un habitatge en una parcel·la rústica de la seva propietat, malgrat que la parcel·la és de 7.038 metres quadrats, quan la Llei de sòl no urbanitzable exigeix que sigui com a mínim de 10.000.

L'Ajuntament de **Calp** ha aprovat una llicència per a la construcció d'un hotel a tan sols sis metres del mar malgrat no haver caducat l'autorització de la Direcció General de Ports i Costes de la Conselleria d'Infraestructures i Transport, que va ser emesa el maig de 2004 amb una vigència de dos anys. La promotora, Ifach Mar, SL, pertany a Manuel Ferrando, íntim amic de l'alcalde. L'hotel, que es troba en construcció en una extensió de 15.000 metres quadrats, tindrà una altura superior als 100 metres i disposarà de 24 plantes, el doble del permès pel PGOU d'aquesta localitat.

A **Dènia**, els constructors denuncien l'existència de 2.500 habitatges ja edificats sense xarxa de clavegueram, i de molts d'altres ja habitats que utilitzen llum i aigua d'obra en no tenir cèdula d'habitabilitat. Els problemes de falta de sanejament són especialment importants a la zona del Montgó i Les Rotes, ja que la inexistència de clavegueram es tradueix

EL URBANISMO EN ALTEA. ÀNGEL PÉREZ INIESTA: TÉCNICO PÚBLICO, PROMOTOR Y ABOGADO PRIVADO

El jefe del departamento de Urbanismo en el Ayuntamiento de Altea, Ángel Pérez Iniesta, está vinculado a varias sociedades dedicadas a la compra, venta, promoción, construcción, urbanización, explotación y rehabilitación de fincas urbanas, industriales y terrenos con sede en Altea. El técnico realiza proyectos y convenios urbanísticos desde la sociedad Ciudades y Programas, S.L. de los que después tiene que informar jurídicamente.

Pérez Iniesta es uno de los redactores del plan parcial Puentes del Río Algar de la mercantil Aldea Futura, cuyo gerente hasta 2005 fue José María Comín, socio de Pérez Iniesta en empresas como Medinvest Consult, SL, Euro Home, SL y Mediterránea Blue Gate, SL, todas ellas dedicadas a la promoción inmobiliaria.

El jefe de Urbanismo ha sustentando con sus informes toda la tramitación del Plan Parcial de urbanismo del río Algar.

Fuentes: Entrevista, El País

defraudar más de cuatro millones y medio de euros. Para "sanear" estas cuentas, el consejo de administración del parque temático ha recalificado parte de la reserva de suelo del parque para uso hotelero y residencial. Este terreno ha sido adquirido por 85 millones de euros por la empresa Enrique Ortiz e Hijos, que construirá 2.000 apartahoteles y un complejo hotelero de lujo. El Ministerio de Medio Ambiente no garantiza el abastecimiento de recursos hídricos al complejo previsto.

La asociación Abusos Urbanísticos No (AUN) ha denunciado ante el Ayuntamiento de **Benissa** la ejecución de unas obras ilegales a cargo del alcalde de esta localidad en ese momento. Juan Bautista Roselló estaría construyendo una vivienda en una parcela rústica de su propiedad, a pesar de que la parcela es de 7.038 metros cuadrados, cuando la Ley de Suelo no Urbanizable exige que sea de al menos 10.000 m².

El Ayuntamiento de **Calpe** ha aprobado una licencia para la construcción de un hotel a tan sólo seis metros del mar a pesar de haber caducado la autorización de la Dirección General de Puertos y Costas de la Conselleria de Infraestructuras y Transporte, que fue emitida en mayo de 2004 con una vigencia de dos años. La promotora, Ifach Mar, SL, pertenece a Manuel Ferrando, íntimo amigo del alcalde hasta las recientes elecciones, Javier Morató. El hotel, que se encuentra en construcción en una extensión de 15.000 metros cuadrados, tendrá una altura superior a los 100 metros y contará con 24 plantas, el doble de lo permitido por el PGOU de esta localidad.

en filtracions de les aigües residuals al perímetre de protecció del Parc Natural del Montgó i a la platja adjacent a la Reserva Marina del Cap de Sant Antoni.

Per la seva banda, la Conselleria de Territori ha modificat el Pla General Transitori de Dènia i ha incrementat la possibilitat de construcció. Augmenten les altures permeses als trams de litoral que encara queden lliures.

A **El Campello**, es construeix envaint la servitud de protecció decretada per la Llei de costes. L'empresa Pinar Levante, SL va obtenir una llicència de l'ajuntament per construir un edifici d'hotels apartament de dues altures a Cala Lanuza, però posteriorment la va vendre a la promotora Enyepesa, que actualment construeix 211 apartaments en un edifici de set altures. La llicència d'obres, a més, podria ser il·legal, ja que es va atorgar mentre es revisava el PGOU d'aquesta localitat alacantina. Per la seva banda, la Direcció General de Ports i Costes de la Generalitat, encarregada de vigilar la servitud de protecció, ja ha avisat que les obres d'urbanització envaeixen la zona protegida, tot i que aquestes obres continuen.

A **La Vila Joiosa**, el consistori es planteja legalitzar 2.000 habitatges il·legals construïts en sòls no urbanitzables mitjançant una modificació del seu pla general d'urbanisme. El PGOU projecta també la construcció de 25.671 nous habitatges, als quals s'han de sumar 9.262 més de l'anterior pla que encara no s'han construït. En conjunt, suposarien multiplicar per sis la població actual.

A **Orihuela**, el projecte per construir 1.744 habitatges i un nou port esportiu a l'únic tram de costa verge d'aquesta localitat, el Pla Parcial Alameda del Mar, es va aprovar el passat mes de febrer en mig d'una gran polèmica. El pla manca d'Estudi d'Impacte Ambiental malgrat estar localitzat en una franja marítima declarada Lloc d'Interès Comunitari i inclosa a la Xarxa Natura 2000 per disposar d'una valuosa praderia de *Posidonia oceanica*. El grup socialista de la localitat ha remès el projecte al fiscal general de Medi Ambient.

En **Dènia**, los constructores denuncian la existencia de 2.500 viviendas ya edificadas sin red de alcantarillado y otras muchas ya habitadas que utilizan luz y agua de obra al carecer de cédula de habitabilidad. Los problemas de falta de saneamiento son especialmente importantes en la zona del Montgó y Les Rotes, ya que la inexistencia de alcantarillado se traduce en filtraciones de las aguas residuales en el perímetro de protección del Parque Natural del Montgó y en la playa colindante a la Reserva Marina del Cabo de San Antonio.

Por su parte, la Conselleria de Territorio ha modificado el Plan General Transitorio de Dènia incrementando la posibilidad de construcción, ya que aumenta las alturas permitidas en los tramos de litoral que aún quedan libres.

En **El Campello**, se construye invadiendo la servidumbre de protección decretada por la Ley de Costas. La empresa Pinar Levante, S.L. obtuvo una licencia del ayuntamiento para construir un edificio de apartoteles de dos alturas en Cala Lanuza, pero posteriormente la vendió a la promotora Enyepesa, que está construyendo 211 apartamentos en un edificio de siete alturas. La licencia de obras, además, podría ser ilegal, ya que se otorgó mientras se estaba revisando el PGOU de esta localidad alacantina. Por su parte, la Dirección General de Puertos y Costas de la Generalitat, encargada de vigilar la servidumbre de protección, ya ha avisado de que las obras de urbanización invaden la zona protegida, aunque éstas continúan.

En **La Vila Joiosa**, el consistorio se plantea legalizar 2.000 viviendas ilegales construidas sobre suelos no urbanizables mediante una modificación de su plan general de urbanismo. El PGOU proyecta también 25.671 nuevas viviendas a las que hay que sumar otras 9.262 del anterior plan que todavía no se han construido. En conjunto supondrían multiplicar por seis la población actual.

En **Orihuela**, el proyecto para construir 1.744 viviendas y un nuevo puerto deportivo en el único tramo de costa virgen de esta localidad, el Plan Parcial Alameda del Mar, fue aprobado el pasado mes de febrero en medio de una gran polémica. El plan carece de Estudio de Impacto Ambiental a pesar de estar

IL·LEGALITATS URBANÍSTIQUES A ORIHUELA

L'alcalde actual d'Orihuela, José Manuel Medina, va reconèixer l'ús de béns pertanyents a promotors beneficiats amb adjudicacions de programes urbanístics en sòls no urbanitzables i protegits en el judici que es va iniciar l'any passat contra ell per il·legalitats urbanístiques i comptables al Consistori oriolà. El regidor utilitza el Rolls Royce d'un promotor i viu en un luxós xalet propietat del promotor Joaquín Grau Pomares.

Medina anunciava l'estiu passat que no es presentaria a les eleccions municipals de 2007.

El gener, la Fiscalia Anticorrupció d'Alacant l'imputava amb dos nous casos pels delictes de falsedat i prevaricació, en el cas de les factures falses presentades a cobrament per la firma Necso, adjudicatària del servei d'escombraries del municipi, per un import de 240.000 euros, així com pel pagament d'un extra de 180.000 euros per evitar una vaga.

ILEGALITATS URBANÍSTIQUES EN ORIHUELA

El alcalde de Orihuela en ese momento, José Manuel Medina, reconoció el uso de bienes pertenecientes a promotores beneficiados con adjudicaciones de programas urbanísticos en suelos no urbanizables y protegidos en el juicio que se comenzó el año pasado contra él por ilegalidades urbanísticas y contables en el Consistorio oriolano. El regidor utiliza un Rolls Royce de un promotor y vive en un lujoso chalé propiedad del promotor Joaquín Grau Pomares.

Medina anunciaba el pasado verano que no se presentaría a las elecciones municipales de 2007.

En enero, la Fiscalía Anticorrupción de Alicante le imputaba en dos nuevos casos por los delitos de falsedad y prevaricación, en el caso de las facturas falsas presentadas a cobro por la firma Necso, adjudicataria del servicio de basuras del municipio, por un importe de 240.000 euros, así como por el pago de un extra de 180.000 euros para evitar una huelga.

Els Verds han denunciat que a Orihuela existeixen entre 3.000 i 4.000 habitatges sense cèdula d'habitabilitat. Tanmateix, les il·legalitats en aquest municipi surten barates. L'empresa San José Inversiones y Proyectos Urbanísticos, dirigida per José Rodríguez Murcia, germà d'un edil oriolà, haurà de pagar una multa de 683 euros per cadascun dels 360 habitatges construïts al paratge de La Corda, a Orihuela Costa, sense llicència d'obra el 2004. Si es té en compte que aquests habitatges assoleixen un preu aproximat de 300.000 euros, el pagament de la multa és insignificant.

localizado en una franja marítima declarada Lugar de Interés Comunitario e incluida en la Red Natura 2000 por contar con una valiosa pradera de *Posidonia oceanica*. El grupo socialista de la localidad ha remitido el proyecto al Fiscal General de Medio Ambiente.

Los Verdes han denunciado que en Orihuela existen entre 3.000 y 4.000 viviendas sin cédula de habitabilidad. Pero las ilegalidades en este municipio salen baratas. La empresa San José Inversiones y Proyectos Urbanísticos, dirigida por José Rodríguez Murcia, hermano de un edil orihuelano, tendrá que pagar una multa de 683 euros por cada una de las 360 viviendas construidas en 2004 en el paraje de La Cuerda, en Orihuela Costa, sin licencia de obra. Si se tiene en cuenta que estas viviendas alcanzan un precio aproximado de 300.000 euros, el pago de la multa es insignificante.

L'EX-ALCALDE DE PEGO, PRIMER CÀRREC PÚBLIC QUE INGRESSA A LA PRESÓ PER DELICTE ECOLÒGIC

Carlos Pascual, alcalde de Pego entre 1995 i 2003, va ingressar a la presó el passat mes de maig condemnat per delictes ecològics per causar greus danys entre 1996 i 1998 al marjal de Pego-Oliva.

Durant aquests anys es va cremar vegetació del marjal de manera intencionada, es va rebaixar el nivell de l'aigua de la zona humida i es van construir camins i dics per facilitar el pas de vehicles.

L'alcalde va ser condemnat a sis anys de presó per delictes ecològics i desobediència, a més d'una multa de gairebé 8.000 euros i una indemnització d'1,2 milions d'euros.

A **Pilar de l'Horadada**, la retirada d'un PAI va ser la causa més que probable que, a finals de l'any passat, es produís una moció de censura per desallotjar l'alcalde socialista, Ignacio Ramos, i atorgar el poder a José Fidel Ros, del Partit Popular, gràcies al suport de dos edils trànsfuges.

Les discrepàncies entre l'equip del govern anterior van sorgir quan el passat 24 d'octubre, Ramos va decidir retirar de l'ordre

EL EX ALCALDE DE PEGO, PRIMER CARGO PÚBLICO QUE INGRESA EN PRISIÓN POR DELITO ECOLÓGICO

Carlos Pascual, alcalde de Pego entre 1995 y 2003, ingresó en la cárcel el pasado mes de mayo condenado por delito ecológico por causar graves daños entre 1996 y 1998 al marjal de Pego-Oliva.

Durante esos años se quemó vegetación del marjal de forma intencionada, se rebajó el nivel del agua del humedal y se construyeron caminos y diques para facilitar el paso de vehículos.

El alcalde fue condenado a seis años de cárcel por delito ecológico y desobediencia, además de una multa de casi 8.000 euros y una indemnización de 1,2 millones de euros.

del dia del ple l'aprovació del PAI per construir 5.200 habitatges sobre 2,8 milions de metres quadrats, part dels quals es situen a Serra Escalona. La seva decisió estava basada en el fet que el projecte s'havia creat al marge del PGOU de la localitat, al qual encara li queden 8.000 habitatges pendents de construcció. El novembre es va produir la moció de censura per "pèrdua de confiança" en el regidor i guanyada pel Partit Popular amb l'ajuda de dos trànsfuges. El nou alcalde va assegurar que no es tornarà a parlar del polèmic PAI fins després de les eleccions municipals.

El projecte del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de **Serra Escalona i Devesa de Campoamor** pretén legalitzar la urbanització Pinar de la Perdiu, que es desenvolupa en 1,2 milions de metres quadrats, dins el futur Parc Natural mitjançant un pla especial a Pilar de l'Horadada. El col·lectiu Amics de Serra Escalona assegura que entorn d'aquest espai protegit declarat Lloc d'Interès Comunitari (LIC) s'han plantejat ja deu actuacions urbanístiques per construir 20.000 nous habitatges sobre 13 milions de metres quadrats.

I no és l'única il·legalitat en aquesta zona. El **camp de golf de l'Espartar**, construït el 2004 il·legalment en el LIC Serra Escalona i Devesa de Campoamor en sòl no urbanitzable i sense cap tipus de llicència, es rega amb aigua extreta de diversos pous. L'Ajuntament de Sant Miquel de les Salines va legalitzar el camp després de concedir una llicència d'obres menor al promotor, en la qual no es feia cap referència a la construcció de la instal·lació esportiva. A més, va decidir arxivar un expedient sancionador per entendre que es tractava d'un "jardí". De la mateixa manera justifica el seu regatge amb aigua de pou.

El Nou Pla General d'Ordenació Urbana de **Santa Pola** planteja passar de 23.400 habitants a més de 70.000. El document està paralitzat per la Conselleria de Territori i Habitatge. Entre

En **Pilar de la Horadada** la retirada de un PAI fue la causa más que probable de que, a finales del año pasado, se produjera una moción de censura para desalojar al alcalde socialista, Ignacio Ramos, y otorgar el mando a José Fidel Ros, del Partido Popular, gracias al apoyo de dos ediles tránsfugas.

Las discrepancias entre el equipo del anterior gobierno surgieron cuando el pasado 24 de octubre Ramos decidió retirar del orden del día del pleno la aprobación del PAI Lo Romero para construir 5.200 viviendas sobre 2,8 millones de metros cuadrados, parte de los cuales se sitúan en Sierra Escalona. Su decisión estaba basada en que el proyecto se había creado al margen del PGOU de la localidad, al que todavía le quedaban 8.000 viviendas pendientes de construcción. En noviembre se produjo la moción de censura por "pérdida de confianza" en el regidor. El nuevo alcalde aseguró que no se volverá a hablar del polémico PAI hasta después de las elecciones municipales.

El proyecto del Plan de Ordenación de los Recursos Naturales de **Sierra Escalona y Dehesa de Campoamor** pretende legalizar la urbanización Pinar de la Perdiu, que se desarrolla en 1,2 millones de metros cuadrados, dentro del futuro Parque Natural mediante un plan especial en Pilar de la Horadada. El colectivo Amigos de Sierra Escalona asegura que en torno a este espacio protegido declarado Lugar de Interés Comunitario (LIC) se han planteado ya diez actuaciones urbanísticas para construir 20.000 nuevas viviendas sobre 13 millones de metros cuadrados.

Y no es la única ilegalidad en esta zona. El **campo de golf de El Espartal**, construido en 2004 ilegalmente dentro del LIC Sierra Escalona y Dehesa de Campoamor en suelo no urbanizable y sin ningún tipo de licencia, se riega con agua extraída de varios pozos. El Ayuntamiento de **San Miguel de Salinas** legalizó el campo tras conceder una licencia de obras menor al promotor, donde no se hacía ninguna referencia a la construcción

els seus plans destaca la construcció d'un camp de golf i més de 5.000 habitatges associats a l'entorn del Clot de Galvany, una zona humida protegida inclosa al Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana, entre els termes de Santa Pola i Elx. La construcció del camp de golf afectaria a la major part de la zona humida.

Sobre un altre espai natural protegit, el **Parc Natural de les Salines de Santa Pola**, plana l'amenaça de construcció de mil habitatges dins la seva zona perifèrica de protecció a través d'un pla parcial d'urbanització (Sector MR-9) presentat per l'Ajuntament d'Elx i aprovat per la Conselleria de Territori i Habitatge. L'associació Amics de les Zones Humides d'Alacant ha presentat un recurs contra el projecte davant el TSJCV que, el passat mes de març, ordenava la suspensió cautelar de l'aprovació del projecte en considerar que han de prevaler els interessos del parc natural sobre els urbanístics.

A **Torrevieja** es tramita la construcció de 2.142 habitatges i un hotel al Pla Parcial del Sector 25, situat a la zona perifèrica del Parc Natural de les Llacunes de La Mata i Torrevieja. L'associació Amics de les Zones Humides d'Alacant ha denunciat que els plans generals d'urbanisme de les localitats que rodegen al parc natural planegen la construcció de 100.000 nous habitatges.

A finals del passat mes de gener es coneixia la notícia que **Xàbia** havia decidit suspendre el seu Pla General d'Ordenació Urbana i redactar-ne un de nou per preservar la costa de "l'urbanisme salvatge". La mesura, que afecta 30 milions de metres quadrats de sòl, es va produir després d'una moció de censura que va desallotjar el PP de l'alcaldia, i va donar el poder a un govern tripartit format per Bloc-Centristes, PSPV i Independents. En cas de no haver-se aturat, la població de Xàbia s'hauria incrementat, dels 29.000 habitants censats en l'actualitat, fins als 170.000 que preveia el PGOU.

ALTRES IMPACTES AL LITORAL

El Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani (CEAM) ha advertit que la **regressió a la costa mediterrània** podria arribar fins uns cent metres abans d'una dècada a causa de la pujada del nivell del mar, l'augment de les temperatures, la presència de temporals cada vegada més virulents i la urbanització de la costa, que suposa una barrera que permet el mar anar menjant espai a la terra.

El retrocés de la línia de costa, fenomen denominat erosió o regressió costanera, ja és evident a la costa valenciana, especialment en el tram del litoral que va des de Castelló fins al nord de Sagunt. L'agudització d'aquest fenomen tindrà efectes majors a les franges litorals més desnaturalitzades.

En alguns casos, la situació és tan greu que les platges desapareixen totalment. Un estudi de la Universitat Politècnica de València sobre l'estat de les platges realitzat el 2004 assenyalava que sorolls com el de l'Espigó dels Molins a Oliva ja han

de la instal·lació deportiva. Además, decidió archivar un expediente sancionador por entender que se trataba de un "jardín". Igualmente justificó su riego con agua de pozo.

El Nuevo Plan General de Ordenación Urbana de **Santa Pola** plantea pasar de 23.400 habitantes a más de 70.000. El documento está paralizado por la Conselleria de Territorio y Vivienda. Entre sus planes destaca la construcción de un campo de golf y más de 5.000 viviendas asociadas en el entorno del Clot de Galvany, una zona húmeda protegida incluida en el Catálogo de Zonas Húmedas de la Comunidad Valenciana, entre los términos de Santa Pola y Elche. La construcción del campo de golf afectaría a la mayor parte de la zona húmeda.

Sobre otro espacio natural protegido, el **Parque Natural de las Salinas de Santa Pola**, planea la amenaza de construcción de mil viviendas dentro de su zona periférica de protección a través de un plan parcial de urbanización (Sector MR-9) presentado por el Ayuntamiento de Elche y aprobado por la Conselleria de Territorio y Vivienda. La asociación Amigos de los Humedales de Alicante ha presentado un recurso contra el proyecto ante el TSJCV que, el pasado mes de marzo, ordenaba la suspensión cautelar de la aprobación del proyecto al considerar que deben prevalecer los intereses del parque natural sobre los urbanísticos.

En **Torrevieja** se tramita la construcción de 2.142 viviendas y un hotel en el Plan Parcial del Sector 25, situado en la zona periférica del Parque Natural de las Lagunas de La Mata y Torrevieja. La asociación de Amigos de los Humedales de Alicante ha denunciado que los planes generales de urbanismo de las localidades que rodean al parque natural planean la construcción de 100.000 nuevas viviendas.

A finales del pasado mes de enero se conocía la noticia de que **Xàbia** había decidido suspender su Plan General de Ordenación Urbana y redactar uno nuevo para preservar la costa del "urbanismo salvaje". La medida, que afecta a 30 millones de metros cuadrados de suelo, se produjo tras una moción de censura que desalojó al PP de la alcaldía, y dió el poder a un gobierno tripartito formado por Bloc-Centristas, PSPV e Independientes. De no haberse parado, la población de Xàbia se habría incrementado, de los 29.000 habitantes censados en la actualidad, hasta los 170.000 que preveía el PGOU.

OTROS IMPACTOS EN EL LITORAL

El Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo (CEAM) ha advertido que la **regresión en la costa mediterránea** podría alcanzar hasta cien metros antes de una dècada debido a la subida del nivel del mar, el aumento de las temperaturas, la presencia de temporales cada vez más virulentos y la urbanización de la costa, que supone una barrera que permite al mar ir comiendo espacio a la tierra.

El retroceso de la línea de costa, fenómeno denominado erosió o regresión costera, es ya evidente en la costa valenciana,

perdut un 86,39% de la seva superfície original. A Sagunt, la superfície en regressió entre el Port de Sagunt i el de Pobla de Farnals és del 80,59%. Entre la Gola de Pujol i el Perellonet, la regressió supera el 86%.

A més d'aquests problemes, cal afegir també els derivats del **canvi climàtic** que, segons els experts, comencen a notar-se a nivell local. Així, per exemple, el CEAM assenyala que la regió mediterrània ha entrat en un període de sequera permanent des de 2001 i que en un lapse de 10 o 15 anys, la regió tindrà un règim de precipitacions mitjanes anuals de 350 litres per metre quadrat, nivells que es consideren propis del desert. Tanmateix, aquestes advertències no han fet variar les polítiques dels responsables de l'administració valenciana. Un exemple d'aquesta irresponsabilitat és l'actuació de l'any passat del Consell Valencià, que es va negar a adoptar mesures contra la sequera per no generar "alarma social".

En el cas concret de Castelló, els investigadors del CEAM assenyalen que la destrucció de zones humides costaneres i de la massa forestal, unida al creixement urbanístic, afavoreix el procés de desertificació.

LA DESAPARICIÓ DE LES TEMPESTES D'ESTIU

Les tempestes d'estiu es formen gràcies a la humitat que entra des del mar cap a l'interior a través de les brises marines.

A l'estiu, la brisa marina té una mitjana d'humitat de 14 grams per metre cúbic. Per tal que es formen les tempestes, cal que quan la brisa penetra fins a les muntanyes, el grau d'humitat augmenti fins a 21 grams i així formi núvols sobre les muntanyes de manera que la tempesta precipiti en forma de pluja.

Aquests set graus d'humitat necessaris s'han obtingut durant anys de les masses forestals i de les zones humides costaneres, però els canvis en els usos del sòl que han substituït boscos i marjals per extensions de ciment impedeixen la formació d'aquestes tempestes beneficioses.

Segons les dades recollides pel Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani, la reducció de la humitat fa que la brisa marina retorni al mar sense precipitar carregada a més de contaminants i vapor d'aigua, fet que, al seu torn, eleva la temperatura de l'aigua i de l'ambient, i desencadena virulents pluges torrencials durant la tardor al llarg del Mediterrani conegudes com "gota freda".

Si no s'atura la construcció, es recuperen i conserven les zones humides i es reforesta, el desastre està servit.

especialment en el tramo del litoral que va desde Castellón hasta el norte de Sagunto. La agudización de este fenómeno tendrá efectos mayores en las franjas litorales más desnaturizadas.

En algunos casos la situación es tan grave, que las playas desaparecen totalmente. Un estudio de la Universidad Politécnica de Valencia sobre el estado de las playas realizado en 2004, señala que arenales como el del Espigón de los Molinos en Oliva ya han perdido un 86,39% de su superficie original. En Sagunto, la superficie en regresión entre el Puerto de Sagunto y el de Pobla de Farnals es del 80,59%. Entre la Gola de Pujol y el Perellonet, la regresión supera el 86%.

Junto a estos problemas, hay que añadir también los derivados del **cambio climático** que, según los expertos, ya se están notando a nivel local. Así, por ejemplo, el CEAM señala que la región mediterránea ha entrado en un periodo de sequía permanente desde 2001 y que en un lapso de 10 ó 15 años, la región tendrá un régimen de precipitaciones medias anuales de 350 litros por metro cuadrado, lo que se consideran niveles propios del desierto. Sin embargo, estas advertencias no han hecho variar las políticas de responsables de la administración valenciana. Un ejemplo de esta irresponsabilidad es la actuación del pasado año del Consell Valencià, quien se negó a adoptar medidas contra la sequía para no generar "alarma social".

En el caso concreto de Castellón, los investigadores del CEAM señalan que la destrucción de humedales costeros y de la masa forestal unida al crecimiento urbanístico está favoreciendo el proceso de desertificación.

El efecto más visible de la erosión es la **desaparición de arena de las playas**, un hecho que se repite a lo largo de toda la costa valenciana. La solución que aporta el Ministerio de Medio Ambiente pasa, en la mayoría de los casos, por la aportación artificial de arena en decenas de playas; una actividad que no constituye una solución definitiva y con elevados costes económicos y ambientales.

Las causas de la desaparición de muchas de estas playas es bien conocida: las obras realizadas en la costa. En el caso de la playa de La Goleta, en Tavernes de la Valldigna, reducida a escasos 10 metros de anchura, la construcción de una escollera y un espigón en la desembocadura del Júcar, en Cullera, son la causa. Es deber de los responsables de la gestión del litoral encontrar soluciones duraderas.

Los ayuntamientos costeros exigen soluciones para sus playas sin pararse a pensar en su responsabilidad. Y las luchas por la arena son feroces.

El Ministerio de Medio Ambiente se dedica a quitar arena de aquí para remendar allá y al final nadie queda contento. El Ayuntamiento de Gandía ha conseguido paralizar los planes del Ministerio para llevarse 200.000 metros cúbicos de arena de sus playas y regenerar artificialmente las playas del sur de la comarca. En el Ministerio de Medio Ambiente deben pensar que han perdi-

L'efecte més visible de l'erosió és la **desaparició de sorra de les platges**, un fet que es repeteix al llarg de tota la costa valenciana. La solució que aporta el Ministeri de Medi Ambient passa, en la majoria dels casos, per l'aportació artificial de sorra a desenes de platges; una activitat que no constitueix una solució definitiva i que té costos econòmics i ambientals elevats.

Les causes de la desaparició de moltes d'aquestes platges és ben coneguda: les obres realitzades a la costa. En el cas de la platja de La Goleta, a Tavernes de la Vallidigna, reduïda a uns escassos 10 metres d'amplària, la construcció d'una escullera i un espigó a la desembocadura del Xúquer, a Cullera, en són la causa. És deure dels responsables de la gestió del litoral trobar solucions duradores.

Els ajuntaments costaners exigeixen solucions per a les seves platges sense parar-se a pensar en la seva responsabilitat. I les lluites per la sorra són feroçes. El Ministeri de Medi Ambient es dedica a treure d'aquí per corregir allà i al final ningú no queda content. L'Ajuntament de Gandia ha aconseguit paralitzar els plans del Ministeri per endur-se 200.000 metres cúbics de sorra de les seves platges i regenerar artificialment les platges del sud de la comarca. Al Ministeri de Medi Ambient deuen pensar que han perdut una batalla, però no la guerra. Costes ha posat en marxa un segon projecte per "transvasar" 700.000 metres cúbics d'aquest element tan preuat, de nou des de la platja de Gandia.

El Ministeri de Medi Ambient no sembla esforçar-se excessivament a verificar la legalitat d'algunes de les seves actuacions. Acció Ecologista Agró ha denunciat que les obres de construcció d'un espigó a la platja del Tangó, que forma part de la Reserva dels Fons Marins del Cap de Sant Antoni, incompleix el que disposa el Pla d'Ordenació i Recursos Naturals (PORN) del Montgó. Aquesta cala de Xàbia es troba dins la zona d'ús moderat de la reserva marina, i el pla d'ordenació prohibeix tant la regeneració de la platja com qualsevol altra obra o infraestructura costanera que impliqui alteracions.

EL SR. MARTÍNEZ I LA REGENERACIÓ DE PLATGES

El Ministeri de Medi Ambient centra els seus esforços en la cerca de "jaciments" de sorra per dur a terme regeneracions artificials a les platges, sense tenir en compte els greus impactes ambientals que aquesta activitat provoca.

Fa uns anys, la Unió Europea va amonestar l'Estat espanyol per extreure sorra dels fons marins pròxims a Serra Gelada, davant de la costa de Benidorm, un espai protegit.

Després de la reprimenda, el Ministeri va deixar de treure sorra d'aquests fons, però les explicacions del cap del Servei Provincial de Costes d'Alacant, Vicente Martínez, sobre la regeneració que duen a terme a la platja de Les Deveses (Dènia), denoten una falta real de convenciment:

"Nosaltres teníem la intenció d'aportar sorra marina a tota la zona, però com es va prohibir extreure-la de Serra Gelada, que és un jaciment magnífic, hem hagut de buscar solucions alternatives".^v

Seria desitjable que els representants del Ministeri de Medi Ambient tinguessin un millor coneixement i respecte pels ecosistemes costaners.

do una batalla, però no la guerra. Costes ha puesto en marcha un segundo proyecto para "trasvasar" 700.000 metros cúbicos de tan preciado elemento, de nuevo, desde la playa de Gandia.

LA DESAPARICIÓN DE LAS TORMENTAS DE VERANO

Las tormentas de verano se forman gracias a la humedad que entra desde el mar hacia el interior a través de las brisas marinas.

En verano, la brisa marina tiene una media de humedad de 14 gramos por metro cúbico. Para que se formen las tormentas es necesario que cuando la brisa penetra hasta las montañas, el grado de humedad aumente hasta 21 gramos y así forme nubes sobre las montañas de forma que la tormenta precipite en forma de lluvia.

Esos siete grados de humedad necesarios se han obtenido durante años de las masas forestales y de los humedales costeros, pero los cambios en los usos del suelo que han sustituido bosques y marjales por extensiones de cemento impiden la formación de estas beneficiosas tormentas.

Según los datos recogidos por el Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo la reducción de la humedad hace que la brisa marina retorne al mar sin precipitar cargada además de contaminantes y vapor de agua, lo que a su vez, eleva la temperatura del agua y del ambiente, desencadenando virulentas lluvias torrenciales durante el otoño a lo largo del Mediterráneo conocidas como "gota fría".

Si no se detiene la construcción, se recuperan y conservan los humedales y se reforesta, el desastre está servido.

EL SR. MARTÍNEZ Y LA REGENERACIÓN DE PLAYAS

El Ministerio de Medio Ambiente centra sus esfuerzos en la búsqueda de “yacimientos” de arena para llevar a cabo regeneraciones artificiales en las playas sin tener en cuenta los graves impactos ambientales que esta actividad provoca.

Hace varios años el Estado español fue amonestado por la Unión Europea por extraer arena de los fondos marinos próximos a Sierra Gelada, frente a la costa de Benidorm, un espacio protegido.

Tras la reprimenda, el Ministerio dejó de sacar arena de estos fondos, pero las explicaciones del Jefe del Servicio Provincial de Costas de Alicante, Vicente Martínez, sobre la regeneración que están llevando a cabo en la playa de Les Deveses (Dènia), denotan una falta real de convencimiento: “Nosotros teníamos la intención de aportar arena marina a toda la zona, pero como se prohibió extraerla de Sierra Gelada, que es un yacimiento magnífico, hemos tenido que buscar soluciones alternativas”.^v

Sería deseable que los representantes del Ministerio de Medio Ambiente tuvieran un mejor conocimiento y respeto por los ecosistemas costeros.

Dins la línia marcada pel Ministeri de Medi Ambient, a finals de l'any passat es coneixien les intencions del Ministeri de Foment d'extreure sorra de les platges de la **Malvarrosa, el Saler i l'Albufera** per a les obres de l'AVE Madrid-València. Poc després, Foment rectificava les seves intencions.

Una altra de les actuacions plantejades al litoral ha estat la construcció de **platós aquàtics a la Cala dels Borratxos**, a la partida d'Aguamarga, Alacant, dins la **Ciutat de la Llum**. Es tractaria de construir plataformes sobre el mar per rodar pel·lícules. L'obra consisteix en un dic de formigó i una escullera que s'elevaria nou metres sobre el nivell del mar i que avançaria més de 150 metres en perpendicular a la costa formant un tanc aquàtic. El Ministeri de Medi Ambient encara no ho ha autoritzat, però ho està considerant malgrat que un repàs del que disposa la Llei de costes descartaria ràpidament aquesta alteració del litoral. Encara que si han trobat un buit per aprovar un zoològic a terrenys guanyats al mar al litoral de Barcelona, és possible que també trobin fonaments de pes per ubicar aquestes construccions al mar que, a més, ocuparien 50.000 metres quadrats dels fons marins del Lloc d'Interès Comunitari de l'Illa de Tabarca. La Generalitat assegura que l'obra s'ha de fer per “raons imperioses d'interès públic”.

Les **dessaladores** són una font d'impactes negatius per al litoral. El Ministeri de Medi Ambient es troba en una carrera desbocada amb l'únic objectiu d'oferir aigua a tots els desenvolupaments urbanístics que es concentren al litoral mediterrani i, en aquest afany, ha oblidat de fer el seu treball principal, la protecció del medi costaner i marí.

Un dels majors impactes de les plantes dessalitzadores és el provocat per l'abocament de les restes derivades del procés de dessalatge, l'anomenada salmorra, l'alt contingut en sal i en compostos químics de la qual té un efecte desastrós sobre les ja amenaçades praderies de *Posidonia oceanica*, molt sensibles a qualsevol augment de la salinitat.

El Ministerio de Medio Ambiente no parece poner excesivo empeño en verificar la legalidad de algunas de sus actuaciones. Acción Ecologista Agró ha denunciado que las obras de construcción de un espigón en la playa del Tangó, que forma parte de la Reserva dels Fons Marins del Cap de Sant Antoni, incumple lo dispuesto en el Plan de Ordenación y Recursos Naturales (PORN) del Montgó. Esta cala de **Xàbia** se encuentra dentro de la zona de uso moderado de la reserva marina y el plan de ordenación prohíbe tanto la regeneración de la playa como cualquier otra obra o infraestructura costera que implique alteraciones.

Dentro de la línea marcada por el Ministerio de Medio Ambiente, a finales del año pasado se conocían las intenciones del Ministerio de Fomento para extraer arena de las playas de la **Malvarrosa, el Saler y la Albufera** para las obras del AVE Madrid-Valencia. Poco después, Fomento rectificaba sus intenciones.

Otra de las actuaciones planteadas en el litoral ha sido la construcción de **platós acuáticos en la cala de los Borrachos**, en la partida de Aguamarga, Alicante, dentro de la **Ciudad de la Luz**. Se trataría de construir plataformas sobre el mar para rodar películas. La obra consiste en un dique de hormigón y una escollera que se elevaría nueve metros sobre el nivel del mar y que avanzaría más de 150 metros en perpendicular a la costa formando un tanque acuático. El Ministerio de Medio Ambiente todavía no lo ha autorizado, pero lo está considerando pese a que un repaso a lo que dispone la Ley de Costas descartaría rápidamente esta alteración del litoral. Aunque si han encontrado hueco para aprovar un zoológico en terrenos ganados al mar en el litoral de Barcelona, es posible que también encuentren fundamentos de peso para ubicar estas construcciones en el mar que, además, ocuparían 50.000 metros cuadrados de los fondos marinos del Lugar de Interés Comunitario de la Isla de Tabarca. La Generalitat asegura que la obra se tiene que hacer por “razones imperiosas de interés público”.

A més de ser escollida per milers d'espècies de plantes i animals com a lloc per a la reproducció i l'alimentació i d'oxygenar el mar gràcies a la seva capacitat d'alliberar entre 4 i 20 litres d'oxigen diaris per metre quadrat a l'atmosfera, la Posidònia absorbeix diòxid de carboni (CO₂)⁹, un dels principals responsables del canvi climàtic, de manera que la seva destrucció és doblement perjudicial per al medi ambient.

Els càlculs indiquen que les dessalinitzadores previstes pel programa AIGUA a la Comunitat Valenciana emetran 11 milions de tones de CO₂ a l'atmosfera, una xifra nou vegades superior a l'autoritzada pel Protocol de Kyoto a les indústries més contaminants de la comunitat, les ceràmiques.

L'Institut d'Ecologia Litoral ha expressat els seus dubtes sobre la idoneïtat de la planta dessaladora de **Mutxamel** per produir 5.000 metres cúbics d'aigua dessalada al dia. Un informe d'aquest organisme assenyala el perill per a les praderies submarines de la costa del Campello i desaconsella seguir endavant amb aquest projecte.

La planta dessalitzadora de **Torrevieja** s'ha vist sotmesa a una disputa entre el Ministeri de Medi Ambient i la Conselleria de Territori i Habitatge. La seva producció inicial serà de 80 hectòmetres cúbics anuals, 40 destinats al regadiu i 40 més al proveïment urbà de municipis d'Alacant, Múrcia i Albacete. A més dels danys a la praderia de *Posidonia oceanica*, un altre dels impactes destacats és la ubicació escollida per a la planta, dins el perímetre del Parc Natural de les Llacunes de la Mata.

La Generalitat valenciana ha obert un expedient a aquesta instal·lació i ha anunciat la seva intenció de portar la dessaladora davant la Fiscalia per un possible delictes contra el medi ambient. També presentarà una denúncia davant la Comissió Europea per l'impacte ambiental de la planta.

D'altres dessaladores, com la d'**Alacant-Marina Baixa**, per produir 17,5 hm³ el 2015 i 28 hm³ el 2025, semblen programades amb el mateix objectiu: proveir el creixement desmesurat plantejat pels municipis litorals. En aquest cas, la construcció dels habitatges de només dos plans urbanístics, el Pla General d'Ordenació Urbana del Campello, amb 30.000 nous habitatges, i el Pla Rabassa d'Alacant, amb 15.000, suposarien un augment de la demanda de 15 hm³ anuals, que coparia gairebé tota la producció de la planta.

Els **ports esportius** també tenen una clara repercussió sobre el litoral valencià. Constitueixen barreres físiques enfront de l'arribada de sorra a les platges, suposen la privatització d'un espai públic, la costa, i afegeixen contaminació a l'ecosistema costaner, ja de per si molt fràgil.

L'any passat es coneixia el projecte de construcció d'un nou port esportiu a **Moncofa**, a la zona sud de la platja, per contenir gairebé 600 nous amarratges.

Las **desaladoras** son una fuente de impactos negativos para el litoral. El Ministerio de Medio Ambiente está inmerso en una carrera desbocada con el único objetivo de ofrecer agua a todos los desarrollos urbanísticos que se concentran en el litoral mediterráneo y, en tal empeño, ha olvidado hacer su trabajo principal, la protección del medio costero y marino.

Uno de los mayores impactos de las plantas desalinizadoras es el provocado por el vertido de los restos derivados del proceso de desalación, la llamada salmuera, cuyo alto contenido en sal y en compuestos químicos tiene un efecto desastroso sobre las ya amenazadas praderas de *Posidonia oceanica*, muy sensibles a cualquier aumento de la salinidad.

Además de ser escogida por miles de especies de plantas y animales como lugar para la reproducción y la alimentación y de oxygenar el mar gracias a su capacidad de liberar entre 4 y 20 litros de oxígeno diarios por metro cuadrado a la atmósfera, la Posidonia absorbe dióxido de carbono (CO₂)⁹, uno de los mayores responsables del cambio climático, por lo que su destrucción es doblemente perjudicial para el medio ambiente.

Los cálculos indican que las desalinizadoras previstas por el programa AGUA en la Comunidad Valenciana emitirán 11 millones de toneladas de CO₂ a la atmósfera, una cifra nueve veces superior a la autorizada por el Protocolo de Kyoto a las industrias más contaminantes de la comunidad, las cerámicas.

El Instituto de Ecología Litoral ha expresado sus dudas sobre la idoneidad de la planta desaladora de **Mutxamel** para producir 5.000 metros cúbicos de agua desalada al día. Un informe de este organismo señala el peligro para las praderas submarinas de la costa de El Campello y desaconseja seguir adelante con este proyecto.

La planta desalinizadora de **Torrevieja** se ha visto sometida a una disputa entre el Ministerio de Medio Ambiente y la Conselleria de Territorio y Vivienda. Su producción inicial será de 80 hectómetros cúbicos anuales, 40 destinados al regadío y otros 40 al abastecimiento urbano de municipios de Alicante, Murcia y Albacete. Junto a los daños a la pradera de *Posidonia oceanica* otro de los impactos destacados es la ubicación elegida para la planta, dentro del perímetro del Parque Natural de las Lagunas de la Mata.

La Generalitat Valenciana ha abierto un expediente a la desaladora de Torrevieja y ha anunciado su intención de llevarla ante la Fiscalía por un posible delito contra el medio ambiente. También presentó una denuncia ante la Comisión Europea por el impacto ambiental de la planta, que no fue aceptada.

Otras desaladoras, como la de **Alicante-Marina Baixa**, para producir 17,5 hm³ en 2015 y 28 hm³ en 2025, parecen programadas con el mismo objetivo: abastecer el crecimiento desmesurado planteado por los municipios litorales. En este caso, la construcción de las viviendas de sólo dos planes urbanísticos, el Plan General de Ordenación Urbana de El Campello, con 30.000 nuevas viviendas, y el Plan Rabassa

⁹ Segons dades del Centre Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), cada hectàrea de Posidonia oceanica fixa 660 tones de CO₂.

⁹ Según datos del Centro Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) cada hectárea de Posidonia oceanica fija 660 toneladas de CO₂.

El port del **Perelló** també serà ampliat. Passarà de ser un petit port d'abric a convertir-se en un port esportiu, i augmentarà la seva capacitat de 198 a 327 amarratges.

A l'**Albufereta d'Alacant**, els propietaris de Puertoamor segueixen amb la seva idea de tirar endavant el projecte de construcció d'un nou port esportiu de 584 amarratges a la platja de l'Almadrava.

Una altra de les ampliacions projectades, la del port de **Gandia**, tindrà un efecte demolidor sobre els fons marins adjacents. Els 1.200 nous amarratges suposaran, segons un estudi de la Universitat Politècnica de València, la reducció a un 25% de la renovació de l'aigua, i destruiran 40 hectàrees de fons marins on en l'actualitat hi ha una gran producció de cloïssa. També adverteix dels possibles perjudicis que provocaria a la platja de l'Ahuir, al nord de la costa de Gandia.

Però, sens dubte, l'obra que més polèmica segueix causant és l'ampliació del **port esportiu Luis Campomanes, a Altea**. Després d'anys de protesta, diversos grups ecologistes, entre els quals s'inclou Greenpeace, han aconseguit paralitzar de manera temporal aquesta obra, que planteja la trasplantació d'una important superfície de praderia de *Posidonia oceanica*. Després de successives ordres de paralització que no es van fer efectives, finalment la Conselleria d'Obreres Públiques i Transports de la Generalitat Valenciana ha aturat les obres. Greenpeace, Ecologistes en Acció i WWF/Adena han hagut de sol·licitar al Defensor del Poble valencià que intervingui per aconseguir els informes i documents relatius a aquesta obra d'ampliació, que l'administració s'ha negat a facilitar de manera sistemàtica. Entre aquesta documentació destaca un informe elaborat pels tècnics del Ministeri de Medi Ambient que reconeix la destrucció de més de 10.000 metres quadrats de la praderia submarina. Els tres grups ecologistes han sol·licitat la retirada de la concessió administrativa a la mercantil Marina Greenwich, responsable de les obres, així com la rescissió de l'adscripció¹⁰ dels terrenys per part del Ministeri de Medi Ambient per recuperar el tram litoral danyat.

El Pla d'Acció Territorial del Litoral proposa traslladar part de l'activitat del **port de València** fins al port de Sagunt. L'Ajuntament de València ha acceptat el document. Crida l'atenció aquesta situació, que dona una idea de la falta de coordinació i gestió que existeix entre les diferents infraestructures portuàries. El port de València ha experimentat durant els últims anys ampliacions del seu espai portuari amb el suposat objectiu d'expandir la seva activitat comercial, fet que ha provocat casos dramàtics com el dels veïns de la Punta de l'Horta, que han estat desallotjats de les seves cases i han hagut de presenciar la demolició dels seus habitatges i hortes per descobrir ara que la tan necessitada ampliació no ho és tant.

La política desenvolupada pels responsables del port no és més que una permanent fugida cap endavant. Una nova ampliació del port de València planteja doblar la superfície

de Alicante, con 15.000, supondrían un aumento de la demanda de 15 hm³ anuales, que coparía casi toda la producción de la planta.

Los **puertos deportivos** también tienen una clara repercusión sobre el litoral valenciano. Constituyen barreras físicas frente a la llegada de arena a las playas, suponen la privatización de un espacio público, la costa, y añaden contaminación al ecosistema costero, ya de por sí muy frágil.

El año pasado se conocía el proyecto de construcción de un nuevo puerto deportivo en **Moncofa**, en la zona sur de la playa, para albergar casi 600 nuevos amarres.

El puerto de **El Perelló** también será ampliado. Pasará de ser un pequeño puerto de abrigo a convertirse en un puerto deportivo aumentando su capacidad de 198 a 327 amarres.

En la **Albufereta de Alicante**, los propietarios de Puertoamor siguen con su idea de sacar adelante el proyecto de construcción de un nuevo puerto deportivo de 584 amarres en la playa de l'Almadrava.

Otra de las ampliaciones proyectadas, la del puerto de **Gandia** tendrá un efecto demoledor sobre los fondos marinos colindantes. Los 1.200 nuevos amarres supondrán, según un estudio de la Universidad Politécnica de Valencia, la reducción a un 25% de la renovación del agua y destruirán 40 hectáreas de fondos marinos donde en la actualidad hay una gran producción de chirla. También advierte de las posibles afecciones que provocaría sobre la playa de l'Ahuir, al norte de la costa de Gandia.

Pero sin duda la obra que más polémica sigue causando es la ampliación del **puerto deportivo Luis Campomanes, en Altea**. Tras años de protesta, varios grupos ecologistas, entre los que se incluye Greenpeace, han conseguido la paralización de forma temporal esta obra que plantea el trasplante de una importante superficie de pradera de *Posidonia oceanica*. Tras sucesivas órdenes de paralización que no se hicieron efectivas, finalmente la Conselleria de Obras Públicas y Transportes de la Generalitat Valenciana ha detenido las obras. Greenpeace, Ecologistas en Acción y WWF/Adena han tenido que solicitar al Defensor del Pueblo valenciano que intervenga para conseguir los informes y documentos relativos a esta obra de ampliación, que la administración se ha negado a facilitar de forma sistemática, a pesar de que la ley les obliga a ello. Entre esta documentación destaca un informe elaborado por los técnicos del Ministerio de Medio Ambiente que reconoce la destrucción de más de 10.000 metros cuadrados de la pradera submarina. Los tres grupos ecologistas han solicitado la retirada de la concesión administrativa a la mercantil Marina Greenwich, responsable de las obras, así como la rescisión de la adscripción¹⁰ de los terrenos por parte del Ministerio de Medio Ambiente para recuperar el tramo litoral dañado, sin haber obtenido respuesta hasta el momento.

El Plan de Acción Territorial del Litoral propone trasladar parte de la actividad del **Puerto de Valencia** hasta el Puerto

¹⁰ L'article 49 de la Llei de costes estableix que es podrà realitzar l'adscripció de béns de domini públic marítim terrestre a les comunitats autònomes per a la construcció de nous ports i vies de transport de la seva titularitat, o d'ampliació o modificació dels existents. La porció de domini públic adscrita conservarà aquesta qualificació jurídica, i correspondrà a la comunitat autònoma la seva utilització i gestió, adequades a la seva finalitat i amb subjecció a les disposicions pertinents.

¹⁰ El artículo 49 de la Ley de Costas establece que se podrá realizar la adscripción de bienes de dominio público marítimo-terrestre a las Comunidades Autónomas para la construcción de nuevos puertos y vías de transporte de titularidad de aquellas, o de ampliación o modificación de los existentes. La porción de dominio público adscrita conservará tal calificación jurídica, correspondiendo a la Comunidad Autónoma la utilización y gestión de la misma, adecuadas a su finalidad y con sujeción a las disposiciones pertinentes.

© GREENPEACE-BARTOLOMÉ

actual de contenidors portuaris mitjançant la construcció d'una nova superfície de 153 hectàrees amb dics que s'endinsaran dos quilòmetres en el mar. Aquesta obra seguirà augmentant l'erosió i la pèrdua de sorra de les platges de Pinedo i El Saler, situades al sud del port, i també tindrà repercussions segures sobre la platja de la Malvarrosa. Segons un dictamen d'impactes elaborat per la catedràtica de Geografia Física de la Universitat de València, Eulalia Sanjaume, i el professor del departament de Geociències de la Universitat d'Oslo, Jon Tolgensbakk, l'impacte negatiu de l'ampliació es notará en el tram de costa situat entre El Perellonet i Cullera, les platges dels quals entraran en una fase clarament regressiva. Recalquen al seu informe que solucionar els problemes erosius causats per aquesta ampliació serà molt car econòmicament i tindrà, igualment, un elevat cost ecològic.

L'Autoritat Portuària de València (APV) no aplicarà mesures paliatives per corregir aquests impactes. Les declaracions de Manuel Guerra, director d'Infraestructures del port de València, reflecteixen la postura dels responsables de l'APV: "La definició d'impacte sever i irreversible que contempla l'estudi d'impacte ambiental del port són termes que espanten molt però poden no tenir importància".^{vi} Amb les coses tan clares, només quedaria esperar que els òrgans ambientals intervinguessin, però tampoc sembla que vagi a ser el cas. El Ministeri de Medi Ambient ha anunciat que l'obra d'ampliació no haurà de sotmetre's a la nova llei sobre l'impacte ambiental de plans i programes¹¹, malgrat que aquesta normativa va ser creada per suplir les mancances que les declaracions d'impacte ambiental tenien per evitar o corregir els efectes ambientals en el cas que existeixin fases anteriors del mateix projecte, com és clarament el cas. El Ministeri ja ha anunciat que "el projecte serà viable si mitjançant les corresponents mesures correctores es minimitzen els efectes ambientals".^{vii}

de Sagunto. El documento ha sido aceptado por el Ayuntamiento de Valencia. Llama la atención esta situación, que da una idea de la falta de coordinación y gestión que existe entre las diferentes infraestructuras portuarias. El Puerto de Valencia ha experimentado durante los últimos años ampliaciones de su espacio portuario con el supuesto objetivo de expandir su actividad comercial provocando casos dramáticos como el de los vecinos de la Punta de l'Horta, que han sido desalojados de sus casas y han tenido que presenciar la demolición de sus viviendas y huertas para descubrir ahora que la tan necesitada ampliación no lo es tanto.

La política desarrollada por los responsables del puerto no es más que una permanente huida hacia delante. Una nueva ampliación del Puerto de Valencia plantea doblar la superficie actual de contenedores portuarios mediante la construcción de una nueva superficie de 153 hectáreas con diques que se adentrarán dos kilómetros en el mar. Dicha obra seguirá aumentando la erosión y pérdida de arena de las **playas de Pinedo y El Saler**, situadas al sur del puerto, y también tendrá repercusiones seguras sobre la **playa de la Malvarrosa**. Según un dictamen de impactos elaborado por la catedrática de Geografía Física de la Universidad de Valencia, Eulalia Sanjaume, y el profesor del departamento de Geociencias de la Universidad de Oslo, Jon Tolgensbakk, el impacto negativo de la ampliación se notará en el tramo de costa situado entre El Perellonet y Cullera, cuyas playas entrarán en una fase claramente regresiva. Resaltan en su informe que solucionar los problemas erosivos causados por esta ampliación será muy caro económicamente y tendrá, igualmente, un elevado coste ecológico.

La Autoridad Portuaria de Valencia (APV) no aplicará medidas paliativas para corregir estos impactos. Las declaraciones de Manuel Guerra, director de Infraestructuras del puerto de Valencia, reflejan la postura de los responsables de la APV: "La definición de impacto severo e irreversible que contempla el estudio de impacto ambiental del puerto son términos que asustan mucho pero pueden no tener importancia".^{vi} Con las cosas tan claras, sólo quedaría esperar que los órganos ambientales intervengan, pero tampoco parece que vaya a ser el caso. El Ministerio de Medio Ambiente ha anunciado que la obra de ampliación no tendrá que someterse a la nueva ley sobre el impacto ambiental de planes y programas¹¹, a pesar de que esta normativa fue creada para suplir las carencias que las declaraciones de impacto ambiental tenían para evitar o corregir los efectos ambientales en el caso de que existan fases anteriores del mismo proyecto, como es claramente el caso. El Ministerio ya ha anunciado que "el proyecto será viable si mediante las correspondientes medidas correctoras se minimizan los efectos ambientales".^{vii}

El último de los graves impactos en el litoral que mencionaremos es el provocado por la **contaminación** que se vierte desde tierra al mar principalmente en forma de aguas residuales urbanas e industriales.

¹¹ Llei 9/2006, del 28 d'abril, sobre l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient.

¹¹ Ley 9/2006, del 28 de abril, sobre evaluación de los efectos de determinados planes y programas en el medio ambiente.

ELS PREMIS AMBIENTALS DEL PORT DE VALÈNCIA

La Fundació Valenciaport, pertanyent a l'Autoritat Portuària de València, ha concedit el premi de Gestió Ambiental a l'empresa Spanish Depot Service, SA, una de les sis empreses dedicades a l'emmagatzematge i la reparació de contenidors portuaris que desenvolupen la seva activitat de manera irregular a València.

En concret, Spanish Depot Service, SA es va establir en la pedania de Castellar-l'Oliveral el 1999 gràcies a un conveni signat amb el Consell fa sis anys. A través del procediment extraordinari de declaració d'interès comunitari, el document autoritzava l'aprofitament urbanístic del sòl rústic agrícola, en l'àmbit del Parc Natural de l'Albufera per al desenvolupament de l'activitat mercantil per un termini màxim de quatre anys. Transcorregut aquest període, la companyia havia de restituir la zona amb el desmuntatge de les naus i els edificis. Actualment, l'empresa continua operant en aquesta parcel·la de 70.000 metres quadrats.

L'Associació de Veïns de Castellar ha denunciat reiteradament la situació, així com el tràfec continu de camions de la companyia.

Entre els patrons de Valenciaport es troben l'Ajuntament de València, la Fundació Bancaja, l'Ivex, la Universitat de València i la Universitat Politècnica de València.

Font: El País.

L'últim dels greus impactes al litoral que mencionarem és el provocat per la **contaminació** que s'aboca des de terra al mar, principalment en forma d'aigües residuals urbanes i industrials.

Nou municipis costaners de **Castelló** incompleixen la Directiva europea de depuració d'aigües residuals: Vinaròs, Benicarló, Peníscola, Alcossebre-Alcalá, Cabanes, Oropesa, Benicàssim, Moncofa i Xilxes. Els quatre primers ni tan sols tenen estació depuradora, mentre que els cinc restants incompleixen els requisits que marca la directiva.

En molts casos, els abocaments d'aquestes aigües es produeixen pel mal funcionament de les estacions depuradores. És el cas de la **platja de Sant Gabriel, a Alacant**, on l'estiu passat es va produir un abocament d'aigües fecals a conseqüència de les deficiències de funcionament de la depuradora del Racó de Lleó.

Nueve municipios costeros de **Castellón** incumplen la Directiva europea de depuración de aguas residuales: Vinaròs, Benicarló, Peñíscola, Alcossebre-Alcalá, Cabanes, Oropesa, Benicàssim, Moncofa y Xilxes. Los cuatro primeros ni siquiera tienen estación depuradora, mientras que los cinco restantes incumplen los requisitos que marca la directiva.

En muchos casos los vertidos de estas aguas se producen por el mal funcionamiento de las estaciones depuradoras. Es el caso de la **playa de San Gabriel, en Alicante**, donde el verano pasado se produjo un vertido de aguas fecales a consecuencia de las deficiencias de funcionamiento de la depuradora del Rincón de León.

LOS PREMIOS AMBIENTALES DEL PUERTO DE VALENCIA

La Fundación Valenciaport, perteneciente a la Autoridad Portuaria de Valencia, ha concedido el premio de Gestión Ambiental a la empresa Spanish Depot Service, SA, una de las seis empresas dedicadas al almacenamiento y reparación de contenedores portuarios que desarrollan su actividad de forma irregular en Valencia.

En concreto, Spanish Depot Service, SA, se estableció en la pedanía de Castellar-L'Oliveral en 1999 gracias a un convenio firmado con el Consell hace seis años. A través del procedimiento extraordinario de declaración de interés comunitario, el convenio autorizaba el aprovechamiento urbanístico del suelo rústico agrícola, en el ámbito del Parque Natural de L'Albufera para el desarrollo de la actividad mercantil por un término máximo de cuatro años. Transcurrido este periodo, la compañía debía restituir la zona desmontando las naves y los edificios. Actualmente, ocho años después, la empresa continúa operando en esta parcela de 70.000 metros cuadrados.

La Asociación de Vecinos de Castellar ha denunciado reiteradamente la situación, así como el continuo trasiego de camiones de la compañía.

Entre los patronos de Valenciaport, se encuentran el Ayuntamiento de Valencia, la Fundación Bancaja, el Ivex, la Universitat de València y la Universidad Politècnica de Valencia.

Fuente: El País

L'ALTRA COPA AMÈRICA

La Copa Amèrica és molt més que una competició de regates.

Després de la designació de València com a seu de la Copa Amèrica 2007, sortia a la llum el Pla de Ports de la Comunitat Valenciana, que aprovava la construcció de 10.000 nous amarratges al llarg de tot el litoral valencià. Els responsables de l'esdeveniment han aprofitat l'ocasió per ampliar la pràctica totalitat dels ports esportius sense prendre en consideració les seves conseqüències ambientals.

Els promotors de l'esdeveniment han dut a terme, a més, la remodelació del port de València per crear un canal navegable que connecti la dàrsena interior del port amb la mar oberta. L'impacte més destacable d'aquesta actuació és el seu efecte sobre **la platja de la Malvarrosa**, que sofrirà una regressió de 20 metres provocada per la construcció del dic d'entrada al port, que s'endinsa diversos centenars de metres en el mar. També sofriran impactes negatius les platges situades al sud del port, al **Parc Natural de l'Albufera**.

La necessitat de finançament de l'esdeveniment i les seves obres, amb un cost d'uns 900 milions d'euros, ha donat lloc a tot tipus d'actuacions especulatives, algunes d'elles descartades per la seva il·legalitat, com la construcció d'habitatges als molls per obtenir més de mil milions d'euros.

A l'entorn del port, entre el moll de Ponent i el del Túria, s'ha plantejat la requalificació de terrenys portuaris per a ús residencial. En total, 4.000 habitatges de luxe, molts d'ells amb amarratge inclòs.

Molt polèmica també ha estat l'ampliació de l'Avinguda Basco Ibáñez al cor del barri del Cabanyal-Canyamelar, declarat Bé d'Interès Cultural. Les obres suposen la demolició de 943 habitatges i disposen d'una sentència favorable a la demolició per part del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.

Recentment, el Tribunal de Justícia europeu ha condemnat Espanya per l'incompliment de la Directiva de tractament d'aigües residuals pels abocaments realitzats a **Sueca i les seves pedanies costaneres**. L'associació de veïns de la platja de Motilla va presentar la denúncia el 2001. La condemna s'estén a les platges del Perelló, Les Palmeres, Mareny de Barraquetes, Platja del Rei i Boga del Mar. Totes elles han rebut abocaments d'aigües residuals durant diversos anys a causa de la ineficàcia de les depuradores del Perelló i Barraquetes. El Tribunal de Luxemburg apunta que la depuració en aquestes localitats mai ha superat el 40% del total de les aigües abocades.

I no és l'única amenaça per a aquesta zona. L'empresa Eurogroup Bethann, SL ha presentat un projecte per instal·lar al **port d'Alacant** onze dipòsits d'emmagatzematge d'hidrocarburs amb una capacitat de 227.000 metres cúbics. La Plataforma en Defensa de Sant Gabriel s'ha oposat al projecte i ha recordat que fa anys es van desmantellar dipòsits similars de Campsa per l'alt risc que representaven per a la població.

La platja d'**Almassora** s'enfronta a un futur molt negre. Els plans existents la converteixen en una prolongació del polígon industrial del Serrallo. L'Ajuntament ha presentat al·legacions contra el projecte.

La petrolera Medoil Plc ha sol·licitat els permisos per realitzar **sondatges en busca de gas a l'altura de l'Albufera de**

Recientemente el Tribunal de Justicia europeo ha condenado a España por el incumplimiento de la Directiva de tratamiento de aguas residuales por los vertidos realizados en **Sueca y sus pedanías costeras**. La denuncia fue presentada en 2001 por la asociación de vecinos de la playa de Motilla. La condena se extiende a las playas de El Perelló, Les Palmeres, Mareny de Barraquetes, Playa del Rey y Boga del Mar. Todas ellas han estado recibiendo vertidos de aguas residuales durante varios años debido a la ineficacia de las depuradoras de El Perelló y Barraquetes. El Tribunal de Luxemburgo apunta que la depuración en estas localidades nunca ha superado el 40% del total de las aguas vertidas.

Y no es la única amenaza para esta zona. La empresa Eurogroup Bethann, SL, ha presentado un proyecto para instalar en el **puerto de Alicante** once depósitos de almacenaje de hidrocarburos con una capacidad de 227.000 metros cúbicos. La Plataforma en Defensa de San Gabriel se ha opuesto al proyecto y ha recordado que hace años se desmantelaron depósitos similares de Campsa por el alto riesgo que representaban para la población.

La playa de **Almassora** se enfrenta a un futuro muy negro. Los planes existentes la convierten en una prolongación del polígono industrial del Serrallo. El ayuntamiento ha presentado alegaciones contra el proyecto.

La petrolera Medoil Plc ha solicitado los permisos para realizar **sondeos submarinos en busca de gas a la altura de**

LA OTRA COPA AMÉRICA

La Copa América es mucho más que una competición de regatas.

Tras la designación de Valencia como sede de la Copa América 2007 veía la luz el Plan de Puertos de la Comunidad Valenciana, que aprobaba la construcción de 10.000 nuevos amarres a lo largo de todo el litoral valenciano. Los responsables del evento han aprovechado la ocasión para ampliar la práctica totalidad de los puertos deportivos sin tomar en consideración sus consecuencias ambientales.

Los promotores del evento han llevado a cabo, además, la remodelación del Puerto de Valencia para crear un canal navegable que conecte la dársena interior del puerto con mar abierto.

El impacto más destacable de esta actuación es su efecto sobre **la playa de la Malvarrosa**, que sufrirá una regresión de 20 metros provocada por la construcción del dique de entrada al puerto, que se adentra varios cientos de metros en el mar. También sufrirán impactos negativos las playas situadas al sur del puerto, en **el Parque Natural de la Albufera**.

La necesidad de financiación del evento y sus obras, con un coste de unos 900 millones de euros, ha dado lugar a todo tipo de actuaciones especulativas, algunas de ellas descartadas por su ilegalidad, como la construcción de viviendas en los muelles para obtener más de mil millones de euros.

En el entorno del puerto, entre el muelle de Poniente y el del Turia, se ha planteado la recalificación de terrenos portuarios para uso residencial. En total, 4.000 viviendas de lujo, muchas de ellas con amarre incluido.

Muy polémica también ha sido la ampliación de la Avenida Basco Ibáñez en el corazón del barrio del Cabanyal-Canyamelar, declarado Bien de Interés Cultural. Las obras suponen la demolición de 943 viviendas y cuentan con una sentencia favorable a la demolición por parte del Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana.

València a tres punts diferents. Les perforacions i explosions previstes suposen un greu perill de contaminació. Malgrat això, el Ministeri d'Indústria actualment tramita l'expedient per atorgar-los els permisos necessaris en lloc de centrar-se en la promoció d'energies netes.

El Consell ha anunciat la seva intenció d'oposar-se a aquest projecte per tots els mitjans al seu abast. El Ministeri d'Indústria ja ha autoritzat vuit concessions des del 1996 per localitzar jaciments d'hidrocarburs davant del litoral valencià.

Per la seva banda, els pescadors valencians han iniciat una batalla legal contra el projecte d'Enagas per a la construcció d'un **gasoducte que connecti les poblacions de Dènia, Eivissa i Palma de Mallorca** pels danys que ocasionaran a l'activitat pesquera. El Ministeri de Medi Ambient donava el passat mes de maig el vistiplau a aquest projecte, que inclou la construcció d'una canonada submarina de 123.000 metres des de Dènia a Eivissa i una altra de 146.000 metres des d'Eivissa a Mallorca.^{viii}

la Albufera de Valencia en tres puntos diferentes. Las perforaciones y explosiones previstas suponen un grave peligro de contaminación. A pesar de ello, el Ministerio de Industria está tramitando el expediente para otorgarles los permisos necesarios en lugar de centrarse en la promoción de energías limpias y renovables.

El Consell ha anunciado su intención de oponerse a este proyecto por todos los medios a su alcance. El Ministerio de Industria ya ha autorizado ocho concesiones desde 1996 para localizar yacimientos de hidrocarburos frente al litoral valenciano.

Por su parte, los pescadores valencianos han iniciado una batalla legal contra el proyecto de Enagás para la construcción de un **gasoducto que conecte las poblaciones de Dènia, Ibiza y Palma de Mallorca** por los daños que ocasionarán a la actividad pesquera. El Ministerio de Medio Ambiente daba el pasado mes de mayo el visto bueno a este proyecto que incluye la construcción de una tubería submarina de 123.000 metros desde Denia a Ibiza y otra de 146.000 metros desde Ibiza a Mallorca.^{viii}

PUNTS NEGRES AL LITORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA. Castelló

Castelló

1. Vinaròs. Manca de planta depuradora d'aigües residuals.

2. Benicarló. Plans d'urbanització per a sòls inundables i protegits per Costes. Manca de planta depuradora d'aigües residuals.

3. Peníscola. Projecte per construir dos camps de golf. Manca de planta depuradora d'aigües residuals.

4. Alcossebre-Alcalà. Manca de planta depuradora d'aigües residuals.

5. Torreblanca. 46.389 nous habitatges.

6. Cabanes. 71 habitatges en domini públic marítim terrestre. Depuració insuficient d'aigües residuals. Construcció del PAI Torre la Sal sense garantia de recursos hídrics.

7. Oropesa. 47.800 nous habitatges, 7.500 places hoteleres i tres nous camps de golf. Depuració insuficient d'aigües residuals.

8. Benicàssim. PAI Benicàssim Golf: 2.500 habitatges i un camp de golf.

9. Almassora. 2.000 nous habitatges. Extensió del polígon del Serrallo a la platja. Habitatges il·legals a la desembocadura del riu Mijares.

10. Burriana. PAI Pedrera Port a primera línia de costa.

11. Nules. Projecte per construir un camp de golf. 42 construccions il·legals a la zona de marjal. 241 habitatges en domini públic marítim terrestre.

12. Moncofa. 91 habitatges en domini públic marítim terrestre. Projecte de nou port esportiu. Depuració insuficient d'aigües residuals.

13. Xilxes. Projecte per construir dos camps de golf. 93 habitatges en domini públic marítim terrestre. Depuració insuficient d'aigües residuals.

14. Almenara. PAI Platja: 3.400 nous habitatges. 97 habitatges en domini públic marítim terrestre.

PUNTS NEGRES AL LITORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA. València

València

15. El Puig. 17.136 nous habitatges.

16. Alboraya. Trasllat de centre comercial a zona d'horta. 800 habitatges i dos hotels a primera línia.

17. València. Operació urbanística amb el camp de futbol de Mestalla. Ampliació del port de València, que afecta les platges de la Malvarrosa, El Saler i l'Albufera.

18. Catarroja. Projecte Nou Mil·lenni: 12.000 nous habitatges.

19. El Perellonet. Construcció de 208 habitatges.

20. El Perelló. Ampliació del port per convertir-lo en port esportiu.

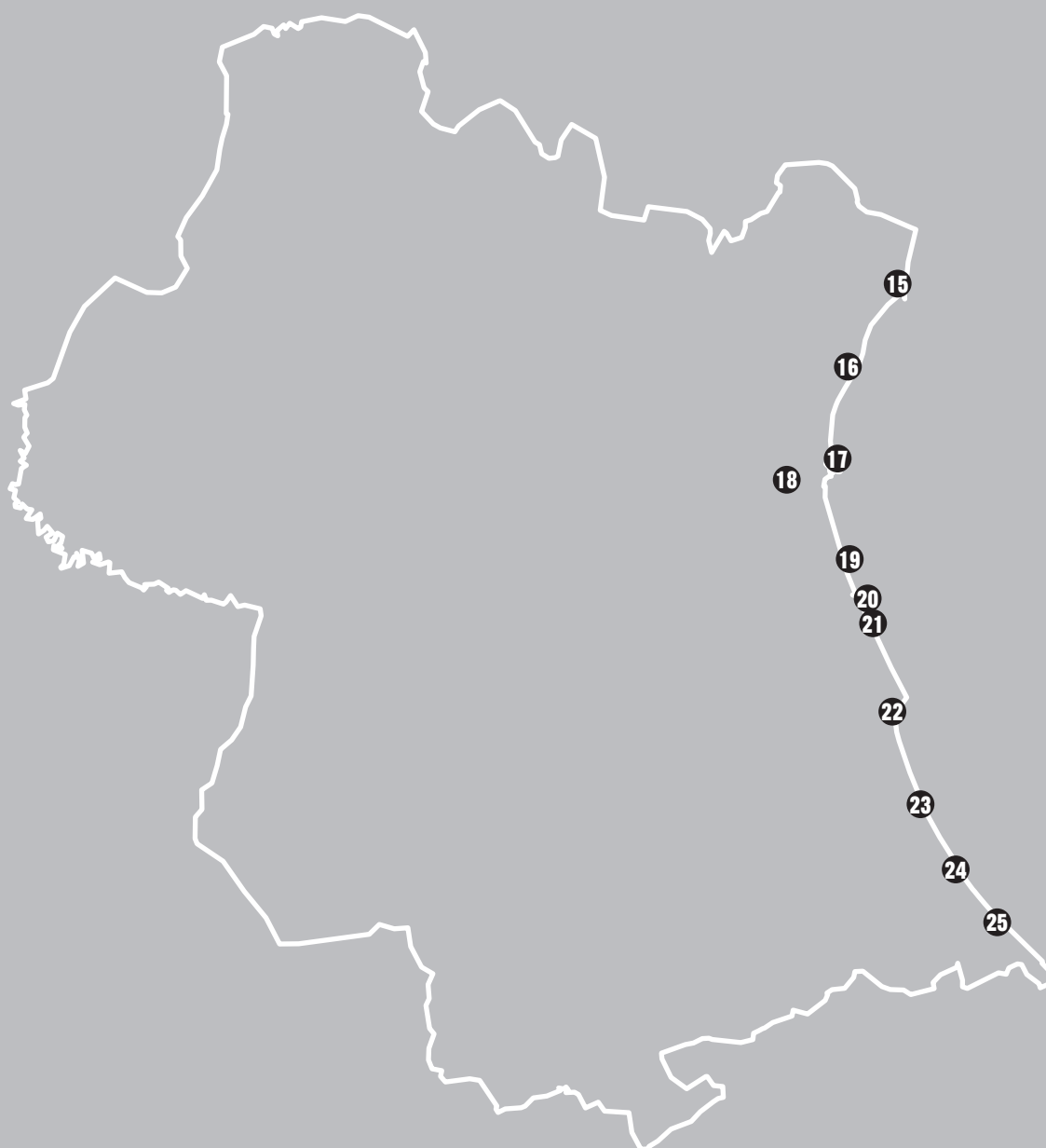
21. Sueca. Denúncia contra l'alcalde per permetre la construcció de 25 habitatges al PN l'Albufera. Condemna per abocaments d'aigües residuals al litoral.

22. Cullera. "Manhattan de Cullera": 4.880 habitatges a 33 torres de 25 altures, dos hotels de 40 plantes i un port de 700 amarratges a la desembocadura del Xúquer.

23. Tavernes de la Valldigna. 5.500 habitatges, tres camps de golf i un port esportiu.

24. Gandia. L'ampliació del port esportiu destruirà bancs de cloïssa i danyarà les platges adjacents.

25. Piles. Platja de Miramar: urbanització de l'últim tram verge de costa.

PUNTS NEGRES AL LITORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA. Alacant

Alacant

26. Pego. 1.400 habitatges i un camp de golf. L'ex-alcalde ha estat condemnat a sis anys de presó per delictes ecològics.

27. Dènia. El Pla General Territorial augmenta l'edificabilitat. 2.500 habitatges sense clavegueram.

28. Xàbia. Platja del Tangó: construcció d'un espigó il·legal per part del Ministeri de Medi Ambient.

29. Calp. Construcció a la platja de La Fossa d'un hotel de 104 metres d'altura, a sis metres de la línia de costa, malgrat tenir l'autorització de Costes caducada.

30. Altea. Pla Ponts del riu Algar: 5.775 habitatges i un camp de golf al costat de la desembocadura del riu. Ampliació del port esportiu Luis Campomanes: destrucció de *Posidonia oceanica*.

31. L'Alfàs del Pi. 2.200 nous habitatges.

32. Benidorm. Terra Mítica. Requalificació per construir 2.000 hotels apartament i un complex hotelier. Construcció de dues torres a la vora del mar a Punta Lliserà.

33. La Vila Joiosa. 2.000 habitatges il·legals. Construcció de 35.000 habitatges.

34. El Campello. Cala Lanuza: construccions que envaeixen la servitud de protecció de Costes. La dessaladora de Mutxamel podria destruir la praderia de *Posidonia oceanica*.

35. Sant Joan. Pla parcial per requalificar el 25% del terme municipal.

36. L'Albufereta (Alacant). Projecte de construcció del port esportiu a la platja de l'Almadrava.

37. Alacant. Pla Rabassa: 15.000 habitatges sense subministrament d'aigües assegurat per la CHX. Dessaladora d'Alacant-Marina Baixa. Projecte d'instal·lació d'11 dipòsits de carburant al port.

continua en la pàgina següent

PUNTS NEGRES AL LITORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA. Alacant

ve de la pàgina anterior

38. Cala dels Borratxos (Alacant). Projectes de construcció de platós aquàtics en el LIC Illa de Tabarca.

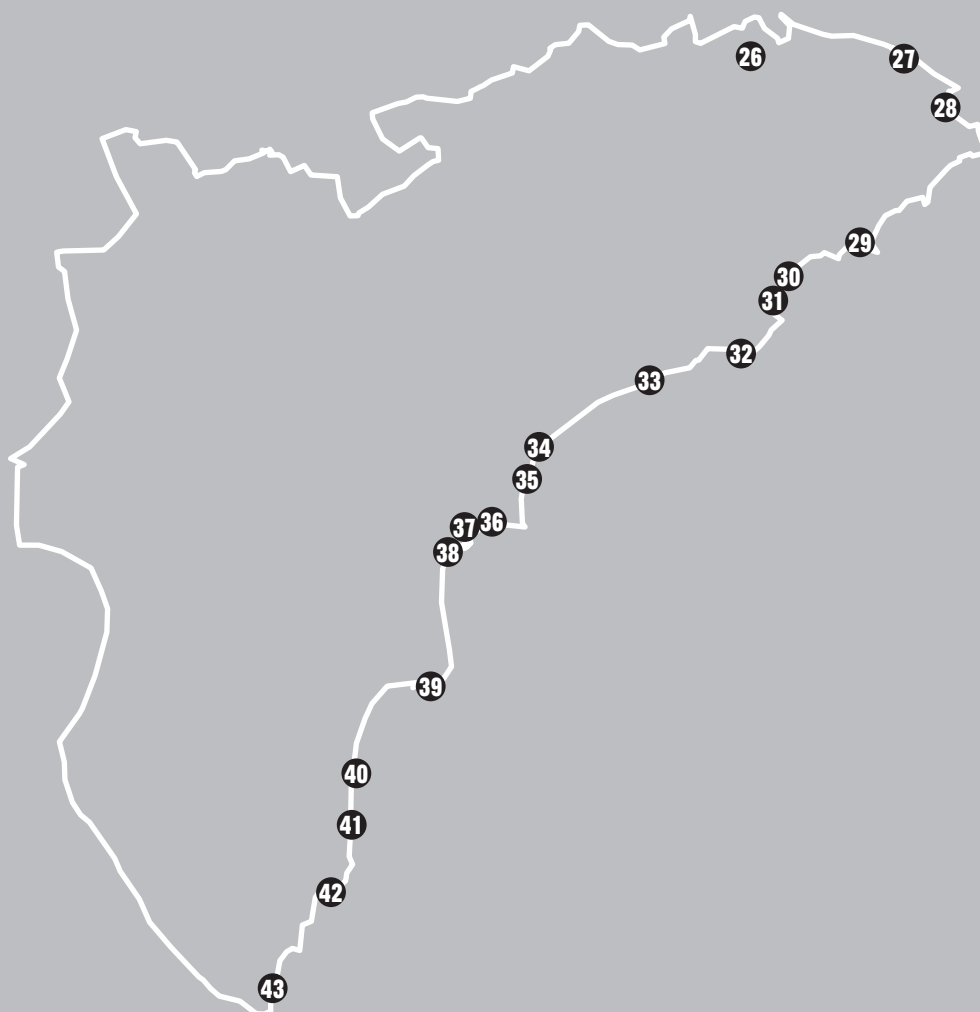
39. Santa Pola. Construcció de 5.000 habitatges i un camp de golf al costat d'una zona humida protegida.

40. Guardamar del Segura. 38.680 nous habitatges en el seu nou PGOU.

41. Orihuela. 67.000 nous habitatges. Pla Parcial Alameda del Mar: 1.744 habitatges i un port esportiu a l'últim tram de litoral verge.

42. Torrevieja. 92.000 nous habitatges. La dessaladora afectarà la praderia de *Posidonia oceanica*.

43. Pilar de l'Horadada. 21.000 habitatges. Construccions il·legals a Serra Escalona.

REFERÈNCIES

- ⁱ “El Pla d’Ordenació del Territori d’Andalusia protegeix el sòl que no és necessari urbanitzar”. El Observador, 27/02/07.
- ⁱⁱ “Llibre Verd del territori valencià. Escola Valenciana. Novembre de 2006.
- ⁱⁱⁱ “Brussel·les critica la desídia administrativa per frenar l’urbanisme a València”. Cinco Días. 28/03/07.
- ^{iv} “El Consell acusa els eurodiputats de tractar la comunitat com una colònia”. Panorama Actual. 28/03/07.
- ^v “Costes regenerarà la platja de Les Deveses de Dènia amb sorra d’algues i fons marins”. Las Provincias. 08/11/06.
- ^{vi} “El port admet que l’ampliació danyi dues platges, però no preveu mesures correctores”. Levante. 21/09/06.
- ^{vii} “El Ministeri de Medi Ambient informa sobre el procés d’avaluació d’impacte ambiental de l’ampliació del port de València”. Ministeri de Medi Ambient. 21/12/06.
- ^{viii} “Medi Ambient dóna llum verda al gasoducte a les Balears, que portarà el gas natural a les illes”. Nota de premsa del Ministeri de Medi Ambient. 09/05/07.

REFERENCIAS

- ⁱ “El Plan de Ordenación del Territorio de Andalucía protege el suelo que no es necesario urbanizar”. El Observador. 27/02/07.
- ⁱⁱ Llibre Verd del territori valencià. Escola Valenciana. Noviembre de 2006.
- ⁱⁱⁱ “Bruselas critica la desidia administrativa para frenar el urbanismo en Valencia”. Cinco Días. 28/03/07.
- ^{iv} “El Consell acusa a los eurodiputados de tratar a la Comunidad como una colonia”. Panorama Actual. 28/03/07.
- ^v “Costas regenerará la playa de Les Deveses de Dénia con arena de algas y fondos marinos”. Las Provincias. 08/11/06.
- ^{vi} “El puerto admite que la ampliación daña dos playas pero no prevé medidas correctoras”. Levante. 21/09/06.
- ^{vii} “El Ministerio de Medio Ambiente informa sobre el proceso de evaluación de impacto ambiental de la ampliación del Puerto de Valencia”. Ministerio de Medio Ambiente. 21/12/06.
- ^{viii} “Medio Ambiente da luz verde al gasoducto a Baleares que llevará el gas natural a las islas”. Nota del prensa del Ministerio de Medio Ambiente. 09/05/07.

Greenpeace Madrid

San Bernardo, 107
28015 Madrid
Tel.: 91 444 14 00
Fax: 91 447 15 98
informacion@greenpeace.es

Greenpeace Barcelona

Ortigosa, 5 - 2º 1º
08003 Barcelona
Tel.: 93 310 13 00
Fax: 93 310 51 18

THE HOUSE OF PERSIAN ART
BY PERSIAN ARTISTS

GHARHTHREKOR